

Schrijverstafel Sociëteit De Witte

Het sprookjesboek

Versie 23 juli 2026

Instructie voor de bijeenkomst van 4 augustus.

Beste schrijvende vrienden,

Hierbij de langverwachte sprookjes. Op 4 augustus gaan we de sprookjes bespreken en beslissen welke des tafels sprookjesprijs krijgt.

Wij vragen jullie alle verhalen door te lezen en kritische aantekeningen te maken c.q. te vermelden naar welk verhaal jouw stem uitgaat. Het idee is dat we op 4 augustus alle sprookjes langsgaan. Welk sprookje de meeste stemmen krijgt is winnaar.

Wie niet aanwezig kan zijn en toch wil meestemmen, kan zijn of haar stem sturen naar schrijverstafel.dewitte@gmail.com. Wil je je stem motiveren, doe dat dan in maximaal drie zinnen.

Na 4 augustus krijgen schrijvers een week de tijd om hun sprookje te herzien; misschien wegens de gemaakte opmerkingen of voortgaand inzicht. Daarna gaan ze naar de drukker.

Veel succes en tot 4 augustus,

Robbert

Paula

Lodewijk

Hans

Inhoud

1. Het jonge meisje en de oude vrouw	3
2. Ali en de Woestijndjinn	5
3. De derde keer	11
4. Van groot naar klein en vice versa	14
5. Het vliegend hert	17
6. De gouden sleutel	20
7. De waterspiegel	24
8. Hans en de zwavelstokjes	27
9. Van ruilen komt huilen	29
10. Hora est	31
11. Vallende Ster en zijn reuzensprong	34
12. Het Geheim van de Gouden Sleutel	37
13. Het Turfje	40
14. De egel en het verjaardagsfeestje	43
15. Teckel Max en de Zeven Verdwenen Worstjes	45
16. Bijzondere Camino-klanken	48
17. Hoop is de droom van de benauwde mens	51
18. Het land Libris	53
19. De Stekkerman	60
20. Krokje en Aapje in het Land van Straks	63

1. Het jonge meisje en de oude vrouw

Er was eens, in een land zonder naam en in een tijd die niemand meer kon tellen, een dorp dat leefde aan de rand van een bos dat nooit stil was. Men zei dat het bos luisterde, en soms zelfs antwoordde. In dat dorp woonde een meisje dat men eenvoudig 'de jongste' noemde. Zij had geen rijke ouders, geen bijzondere kleding en geen naam die werd gezongen. Maar zij had iets wat zeldzaam was: zij hoorde wat anderen niet hoorden. Wanneer de wind langs de bomen streek, verstond zij woorden. Aan de rand van het dorp stond een oud huis met zeven scheve ramen. Niemand durfde er te wonen, want men fluisterde dat daar een vrouw verbleef die de nacht kon vouwen als stof. Men noemde haar slechts 'de oude'.

Op een dag, toen de jongste hout sprokkelde in het bos, hoorde zij een stem uit de wortels van een oude boom. 'Drie keer zal het licht verdwijnen,' fluisterde de boom. 'En drie keer moet jij kiezen.' De jongste schrok, maar ze liep niet weg. 'Waar moet ik voor kiezen?' vroeg ze. 'Voor wat blijft,' zei de boom. 'Niet voor wat schittert.'

Diezelfde avond verdween de zon eerder dan ooit. De lucht werd zwart als inkt, en een ijzige stilte daalde neer. Uit het huis met de zeven ramen gleed de oude naar buiten, gehuld in een mantel die leek te bewegen zonder wind. De volgende ochtend werd het dorp wakker zonder vogels. Geen gezang, geen gefluit, alsof de wereld haar adem inhield. De mensen werden bang. 'Het is de oude,' fluisterden ze. 'Zij steelt het licht.' De dorpsoudste, een man die enkel 'de vader' werd genoemd, riep iedereen bijeen. 'Wie het licht terugbrengt, zal rijkelijk beloond worden.' Maar niemand durfde het bos in. Niemand, behalve de jongste.

Met niets meer dan een brood en haar moed liep zij het bos in. Dieper en dieper ging zij, tot zij bij een splitsing kwam. Daar stonden drie paden. Op het eerste pad lag een gouden appel, glanzend en verleidelijk. Op het tweede pad lag een zilveren spiegel, die haar gezicht mooier maakte dan ooit. Op het derde pad lag niets dan schaduw. De stem van de boom fluisterde in haar gedachten: *'Kies wat blijft, niet wat schittert.'* De jongste sloot haar ogen en koos het derde pad.

Het pad leidde haar naar een open plek waar drie raven op een tak zaten. Zij spraken met één stem: 'Eén vraag, één antwoord, één waarheid.' 'Waar is het licht?' vroeg de jongste. 'Het licht is gevangen in drie dingen,' kraaiden de raven. 'Een traan, een naam en een daad.' Voordat zij meer kon vragen, vlogen de raven weg.

De jongste liep verder en vond een beekje. Daar zat een kind te huilen. De tranen vielen in het water en glansden als sterren. 'Waarom huil je?' vroeg de jongste. 'Ik ben vergeten wie ik ben,' zei het kind. De jongste knielde en keek het kind aan. 'Dan geef ik je een naam,' zei ze zacht. 'Je heet 'hoop'.' Het kind glimlachte, en één traan bleef achter in haar hand. De eerste sleutel.

Verderop vond zij een oude deur midden in het bos. Geen huis, geen muur, alleen een deur. Op de deur stonden zeven tekens. De jongste begreep dat zij een naam moest spreken. Ze dacht aan de oude vrouw, aan het huis met de zeven ramen. 'Je heet niet 'de oude',' zei de jongste hardop. 'Je heet 'verlies'.' De deur kraakte open. De tweede sleutel.

Achter de deur lag een kamer waarin het licht gevangen zat in een glazen bol. De oude vrouw stond ervoor, haar ogen donker als nacht. 'Waarom kom je?' siste zij. 'Om het licht terug te brengen,' zei de jongste. 'Dan moet je betalen,' zei de oude. 'Alles wat je hebt.' De jongste keek naar haar lege handen. Ze had niets... behalve één ding. 'Dan geef ik wat blijft,' zei ze. Ze stapte naar voren en omhelsde de oude vrouw. De oude verstijfde. Niemand had haar ooit aangeraakt zonder angst. Haar mantel viel stil. Haar ogen werden helder, alsof er een verre herinnering in oplichtte. De glazen bol barstte. Licht stroomde naar buiten, vulde de kamer, het bos, het dorp. De oude vrouw viel op haar knieën en werd kleiner, zachter, tot er niets overbleef dan een schaduw die oploste in het licht. De derde sleutel: de daad.

Toen de jongste terugkeerde, zongen de vogels weer. De zon stond hoog en warm. De dorpsmensen juichten. De vader zei: 'Je hebt ons gered. Vraag wat je wilt.' Maar de jongste schudde haar hoofd. 'Het licht hoort niet bij mij.' En zo leefde het dorp verder, met licht dat nooit meer werd gestolen. En men vertelde nog lang het verhaal van de jongste, die drie keer koos, niet voor wat schitterde, maar voor wat bleef.

En wie goed luistert in het bos, hoort soms nog een fluistering:
'Eén traan, één naam, één daad.'

2. Ali en de Woestijndjinn

Er was eens, heel ver weg en niet eens zo gek lang geleden, een jongetje dat Ali heette. Hij woonde met zijn ouders en zijn zusje Jamila in een lemen hutje aan de rand van de woestijn. Het was een schamel bouwsel met een dak van roestige golfplaten, dat hen weliswaar drooghield tijdens de zeldzame regens, maar in de zomerse hitte veranderde het huisje in een oven. En in de winter werd het er zo bitterkoud dat het gezin met z'n vieren onder één versleten deken kroop om elkaars warmte te delen.

Ali's vader was een *aamil as-samaad*, een mestverzamelaar. Van de vroege ochtend tot de late avond zochten zijn versleten sandalen de stoffige paden af naar de uitwerpselen van kamelen, schapen en geiten, die hij in een grote jutezak op zijn rug verzamelde. Maar hoe vuil zijn werk ook was, in een linnen buidel op zijn borst droeg hij een schat: de oude, witte *thobe* van zijn vader, de traditionele Arabische mannenjurk. Het gewaad was door de jaren heen zo vaak gewassen dat het bijna doorzichtig was geworden. Vijf keer per dag waste de vader het stof van zijn handen en voeten, vervulde hij zijn stinkende plunje voor het schone kleed en boog hij zijn hoofd in gebed. Pas als de zon onderging, verkocht hij de opbrengst van de dag aan Tariq, de rijkste en machtigste landheer van het dorp, voor één schamele piaster per maat. Daarna waste hij het vuil van de dag weer van zich af in de traag stromende rivier.

Tot zijn negende verjaardag mocht Ali naar het schooltje van *mu'allim* Yusuf. Daar leerde hij de letters van het alfabet en zong hij de soera's uit de Koran tot ze in zijn geheugen gegrift stonden. Maar toen die negende winter aanbrak, was het voorbij met spelen; er moest brood op de plank komen. Zijn vader vond een plekje voor hem in de plaatselijke *serai*, de herberg waar reizigers kwamen om te rusten. Elke ochtend veegde Ali het grote voorplein schoon en bracht hij de vuile borden en koffiekopjes naar de keuken. Serveren of koken mocht hij nog niet - daarvoor was hij te jong. Thuis, in de schaduw van de lemen muur, speelde hij met Jamila. Hij hield zielsveel van zijn zusje en vond het oneerlijk dat zij nooit naar school had mogen gaan. Alsof het een geheimzinnig spelletje was, tekende hij de letters in het zand en leerde hij haar lezen.

Op een avond kwam zijn vader huilend thuis, met de zware mestzak nog op zijn schouder. Ali's moeder zag hem al van verre aankomen en snelde hem bezorgd tegemoet. 'Ismail! Ismail, in de naam van de Barmhartige, wat is er gebeurd?'

Met verstikte stem vertelde hij dat de rijke Tariq had besloten voortaan kunstmest te gebruiken. Het kostte wat, maar het zou een gouden oogst opleveren. Als gunst mocht Ismail wel helpen om de nieuwe korrels over de velden uit te strooien, maar dan voor slechts een halve piaster per dag.

'Een halve piaster? Maar daar kunnen we toch niet van leven!' riep de moeder uit.

'Dat heb ik hem ook gezegd,' zei de vader zachtjes, terwijl hij zijn blik afwendde. 'En weet je wat zijn antwoord was?'

De moeder keek hem met angst in de ogen aan.

‘Als we hem Jamila als huisslavin geven, schenkt hij ons een beurs met tien dinaren en kan ik een hele piaster per dag blijven verdienen.’ En, alsof het de ramp goedmaakte, zei hij bijna fluisterend: ‘Met dat geld kunnen we een echt dak op ons huis zetten.’

Een ijselijke gil ontsnapte aan de lippen van de moeder. Ze jammerde en klaagde, scheurde de zoom van haar jurk en trommelde met haar vuisten tegen de borst van haar man. Maar toen de storm in haar hoofd was gaan liggen en ze uitgeput op de harde lemen grond zeeg, wist ze dat de bittere armoede hen had ingehaald. Er was geen andere keuze.

Jamila, die in de hoek van de hut had gestaan, werd zo bleek als de maan. Ze huilde niet. Ze sprak simpelweg geen woord meer - niet tegen haar ouders en niet tegen Ali.

De volgende ochtend liep ze zwijgend, met gebogen hoofd, aan de hand van haar vader naar de villa van Tariq.

Ali deed die nacht geen oog dicht. Een brandende woede hield hem wakker. Het was onrechtvaardig, het was gemeen, het was een vloek! Al die jaren had zijn vader de velden van de landheer vruchtbaar gemaakt, en nu nam die man zijn zusje mee. Huisslavin! Ali wist wat dat betekende. Van de vroege ochtend tot de late avond boenen, soppen, wassen, de beesten voeren en het zwaarste werk doen. En bij het kleinste foutje zou ze slaag krijgen; iedereen in het dorp wist immers hoe wreed Rabia, de vrouw van de landheer, kon zijn.

Toen de zon opkwam en zijn zusje was weggevoerd, sleepte Ali zich op loodzware voeten naar de *serai*. Onderweg tolden de gedachten door zijn hoofd. Hoe kon hij Jamila bevrijden? Hoe kon hij zijn ouders redden van de armoede en de dwingelandij van Tariq? Zelfs voor een hele piaster per dag was het werk van zijn vader geen echt leven; het was zwoegen in het vuil, terwijl de andere kinderen hem bespotten en uitscholden. Nee, hij moest een uitweg vinden. Maar hoe?

De waard van de *serai*, de *Hànli*, gaf hem eerst een standje omdat Ali te laat was, maar zijn blik verzachtte toen de jongen met trillende stem vertelde wat zich die ochtend had afgespeeld. Ook de *Hànli* wist waar Tariq toe in staat was. Die dag werkte Ali alsof hij door een dichte mist liep. Zijn handen bewogen mechanisch, maar zijn geest was bij zijn zusje.

Misschien kwam het juist door die geluidloze, dromerige afwezigheid dat de drie mannen in de donkere hoek van de herberg hem niet opmerkten. Ze zaten dicht op elkaar, lomp lurkend aan een grote *nargileh*, de waterpijp, en spraken opgewonden over hun laatste strooptocht. Ja, het waren rovers.

‘Dus je hebt het goud al weggebracht, Mustafa?’ vroeg de oudste met een schorre stem.

‘Veilig en wel, diep in de schaduw van de oude tombe,’ antwoordde de tweede, een reus van een man met zware, zwarte, samengegroeide wenkbrauwen.

‘Maar wat als het lot je niet goed gezind is?’ vroeg de derde, een schriel mannetje met rusteloze ogen. ‘Hoe vinden wij de buit dan terug?’

Mustafa blies een dikke wolk rook uit en keek hem minachtend aan. ‘Jij zoekt ook altijd naar spoken waar ze niet zijn. Natuurlijk heb ik daarvoor gezorgd.’

Hij spiedde schichtig de schemerige ruimte rond, maar zag Ali niet, die als een standbeeld in de schaduw van een alkoof stond. Mustafa boog zich verder voorover en sprak met een stem die zo zacht was dat Ali zijn beide handen achter zijn oren moest houden om de woorden op te vangen. 'Op een lange dagreis van hier, diep in de dorre vlakte, pal naar het zuiden, ligt een verborgen oase. In het hart van die oase staan zeven oeroude cederbomen - zo oud dat hun wortels de aarde al kusten voordat de Profeet, vrede zij met hem, werd geboren. In de stam van de oudste, dikste en hoogste boom zit een holte, zo hoog dat je er alleen bij kunt als je rechtop op de rug van een kameel staat. In die holte ligt een kleine staf, gesneden uit het zuiverste bergkristal. Met die staf moet je precies zeven keer zachtjes tegen de stam tikken en bij iedere slag zeg je duidelijk: '*Salaam aleikum*'. Na de zeven tikken opent er in de stam een deur die toegang geeft tot de oude tombe. Maar let op! Je moet je hoofd erbij houden en goed tellen, want als je te weinig tikt, blijft de boom gesloten. Maar wee je gebeente als je de tel kwijtraakt en voor de achtste keer slaat. Bij de achtste tik bevrijdt je de djinn die de schat bewaakt. Ik heb hem laten betoveren door de grote *Sâhir*, die mij nog een gunst schuldig was. Als die geest ontsnapt, zal hij je ter plekke verscheuren, of erger nog: je veranderen in een schurftige zwervhond.'

Toen de vrijdag aanbrak en de stem van de *muezzin* door de vroege ochtend galmde om de gelovigen te wekken, sloop Ali stilletjes de hut uit. In de slaperige haast van de ochtend zou zijn vader zijn afwezigheid niet merken. Ali vulde zijn waterzak bij de rivier en zette koers naar het zuiden, zijn lange ochtendschaduw trouw aan zijn rechterhand houdend.

De woestijn waakte over hem. Hagedissen koesterden zich op de zonverwarmde stenen en een enkele woestijnhaas schoot tussen de schaarse struiken door. Maar gaandeweg klom de zon naar haar hoogste punt, totdat zijn schaduw tot niets inkrompelde en de hitte als een zware deken over hem heen lag. Allengs maakte het zachte zand plaats voor scherpe, steile rotsen. Ali hijgde, geplaagd door bijtende vliegen, terwijl zijn waterzak steeds slapper en leger werd. Uitgeput zocht hij de schaduw van een overhangende rots op. Hij ging zitten, zijn oogleden werden zwaar en ongemerkt gleed hij weg in een diepe slaap, waarin hij droomde van een koel, onbereikbaar meer.

'En wat brengt de jonge Ali zo diep in de eenzame woestijn?'

Ali schrok wakker. Voor hem zat een kleine *fennek* - een woestijnvos met oren zo groot als vlijgebladeren - die hem met een schuin kopje aankeek.

'Wie... wie bent u?' stamelde hij, terwijl hij in zijn arm kneep om te zien of hij nog droomde.

'Ik ben de *Jann*,' sprak de vos met een stem als ritselend zand. 'De koning van de djinns van deze vlakte. Wij horen alles wat de wind over het zand fluistert, maar de wereld daarbuiten is ons vreemd. Vertel me, wat doe jij in deze wildernis?'

Getroffen door de milde blik van het vosje, opende Ali zijn hart. Hij vertelde alles: over de bittere armoede, de hardvochtige landheer Tariq, zijn gevangen zusje Jamila en de rovers in de herberg. Toen hij uitgesproken was, knipperde hij tegen het licht van de late middagzon. De vos was verdwenen. In zijn plaats zat een eerbiedwaardige *kadi*, een rechter, met gekruiste benen op een schitterend tapijt. Ali slikte; hij wist dat djinns meesters waren in gedaantewisseling, maar toch hield hij onwillekeurig zijn adem in.

'Neem gerust een flinke teug,' sprak de kadi met twinkellende ogen en wees naar de grond. Tot Ali's verbazing was zijn slappe lederen waterzak nu zo bol en strak dat hij bijna knapte.

‘Een kleine moeite voor een moedige ziel op een groot avontuur. Blijf vannacht maar hier rusten, want de zon sterft al. Ik zal over je waken. Morgen, zodra het eerste licht de hemel raakt, reis je naar de linkerflank van de grote berg in het zuiden. Tegen de middag zul je de verborgen oase zien liggen.’ De stem van de djinn werd plotseling diep en ernstig. ‘Maar luister goed: als je de zeven cederbomen bereikt, was dan eerst het stof van je af in de bron. Om deze taak te volbrengen, moet je rein zijn van lichaam en geest. Rust daarna in de schaduw tot de ergste hitte voorbij is. De djinn die in de boom gevangen zit, haat de brandende zon; hij kan dan heel kwaadaardig worden. En als je echt een probleem hebt... leg dan je hand op je hart, sluit je ogen, buig diep en zeg driemaal: *O Grote Jann, help mij.*’

Ali knikte plechtig. De kadi hief zijn handen. ‘Moge de Goedertierende over je waken.’

In een oogwenk loste de gedaante op. Waar zojuist de rechter nog zat, steeg nu een sneeuw witte kraanvogel op, die met majestueuze vleugelslagen de ondergaande zon tegemoet vloog.

De volgende ochtend ontwaakte Ali in het diepste donker. Aan de horizon scheidde slechts een dun, oranje koord de hemel van de aarde. Een heerlijke geur deed zijn maag knorren; naast zijn waterzak vond hij een warm, rond brood, een stuk kaas, zoete dadels én een dikke tros touw. Waarvoor dat touw diende, wist hij niet, maar een djinn schenkt niets zonder reden. Hij wierp de tros over zijn schouder en ging welgemoed op pad.

Alsof het magische voedsel hem vleugels gaf, bereikte hij nog vóór het middaguur de verborgen oase. Het was een plek zoals hij zich het paradijs had voorgesteld. Rond een meertje van kristalhelder water bloeide een weelde aan geurige bloemen. Palmen reikten naar de hemel, maar in het hart van de oase stonden de zeven eeuwenoude cederbomen in een volmaakte kring rond een open plek.

Ali brandde van nieuwsgierigheid om de bomen te naderen, maar de waarschuwing van de woestijndjinn echode in zijn hoofd. Hij wierp zijn kleren af en dook in het koele water. Het meertje omsloot hem, en de warmte en het stof gleden van hem af. Plotseling klonk er onder water een stem - zo helder en dichtbij alsof de spreker vlak naast hem zwom.

‘Wie is de onverlaat die hier zonder mijn toestemming komt baden?’

Ali zwom snel naar de oppervlakte om te kunnen antwoorden. ‘Ik ben Ali, edele djinn, en de Jann heeft me opgedragen hier te baden voordat ik -’

De djinn liet hem niet uitpraten. ‘Je komt de gestolen schat weghalen, ik begrijp het wel, maar het zal je niet lukken. Al ben ik gevangen in mijn betovering, kan ik het je op duizend manieren onmogelijk maken. Kijk maar eens naar de oever.’

Ali keek en verbleekte. Overal langs de kant van het meertje krioelde het van rode schorpioenen.

‘Maar edele djinn,’ riep Ali, ‘ik heb de schat nodig om mijn zusje uit de slavernij te bevrijden en mijn ouders uit hun armoede te redden!’

‘Zolang ik gevangen ben in mijn betovering, zul je de oase niet levend met de schat verlaten.’

Ali dacht diep na voordat hij antwoordde. ‘Ik kan u wel bevrijden, maar er is me verteld dat u me dan zult vermoorden of me in een vieze zwervhond zult veranderen.’

‘Onzin!’ bulderde de djinn. ‘Er gaan zoveel van die griezelverhalen rond. Waarom zou ik mijn bevrijder op die manier belonen? Nee, als je me bevrijdt, zal ik me heel dankbaar tonen. Het is niet niks om dag in, dag uit opgesloten te zitten.’

Ali zwom naar de kant en kleepte zich aan. De schorpioenen waren op slag verdwenen. Van het meertje naar de kring met cederbomen liep een kronkelend paadje dat tot in het midden van de cirkel doorging. Hij bleef staan en keek rond. De zon was ruim boven haar hoogtepunt, maar het was nog steeds brandend heet. Hij tuurde naar de hoogste boom en rilde. Daar zou hij zonder kameel nooit in kunnen klimmen.

Toen hij een stap in de richting van de boom zette, struikelde hij bijna. Op de grond lag een stevige stok van twee voet lang. Hij bekeek hem en dacht aan het touw van de djinn. Dat lag er natuurlijk niet voor niets! Hij bond het uiteinde van het touw om het midden van de stok en liep naar de boom.

Op een hoogte van zeker twee keer hun lemen huisje stak de eerste dikke tak uit de stam. Drie keer probeerde hij tevergeefs de stok over de tak te werpen. Gefrustreerd ging hij op de grond zitten. Zo kwam hij niet verder. Hij bestudeerde de stam en voelde aan de bast; deze was ruw, maar bood geen enkele grip om zich aan op te trekken.

Hij dacht diep na en herinnerde zich de raad van de kadi voor als de nood hoog was. Hij keerde zich naar het oosten, legde zijn hand op zijn hart, sloot zijn ogen, boog diep voorover en prevelde driemaal:

'O Grote Jann, help mij.'

Toen hij zijn ogen opende en opkeek, zat de stok keurig klem tussen de stam en de tak, en het touw hing uitnodigend naar beneden. Hij overwoog kort om eerst nog te rusten in de schaduw van een nabijgelegen vijgenboom, zoals de djinn had aangeraden, maar hij was te gespannen om te wachten. Lenig en sterk als hij was, klom Ali zonder moeite langs het touw omhoog. Eenmaal op de eerste tak was het voor hem een koud kunstje om verder te klimmen.

Het kostte hem weinig moeite om de holte te vinden. Met ingehouden adem haalde hij de kristallen staf tevoorschijn. De staf was net zo dik als het touw en had een knop als een rijpe vijg. Door het trillen van zijn hand flonkerde het kristal in de felle middagzon. Voorzichtig sloeg hij tegen de stam.

'Salaam aleikum, salaam aleikum, salaam...' Hij telde uiterst zorgvuldig. Vijf keer, zes keer, zeven keer... hij aarzelde, sloot zijn ogen en sloeg resoluut een achtste keer.

De staf viel met een helder rinkelend geluid in duizend stukken uiteen. Direct werd het pikdonker. Ali hield zijn handen voor zijn ogen, van schrik. Toen hij zijn ogen weer opende, zat hij niet meer in de boom, maar op de zachte grond midden in de kring. Tegenover hem zat een meisje dat sprekend op Jamila leek, al was ze een stuk ouder.

'Dank je, Ali,' sprak ze met een stem als een zacht briesje. 'Het is een verademing om van die tovenarij af te zijn. Vertel me, wat kan ik voor je doen?'

Opnieuw vertelde Ali zijn verhaal over Jamila, over de hardvochtige Tariq en over zijn arme ouders. Het meisje kreeg tranen in haar ogen.

'Dat is verschrikkelijk. Ik begrijp je verdriet en je boosheid, maar het is geen moeilijk probleem. Als dank voor mijn vrijheid zal ik je helpen. Maar luister goed, de schat krijg je niet; die is gestolen, en van gestolen goud wordt een mens niet gelukkig. Ik zal ervoor zorgen dat het goud terugkeert naar de rechtmatige eigenaren en ik zal de kalief influisteren over hoe slecht Tariq regeert. De kalief zal zijn landerijen herverdelen: Tariq mag een kwart zelf houden, en de rest wordt verdeeld onder jouw ouders en de ouders van de twee andere kinderen die hij tot slaaf gemaakt heeft. Alle slaven moet hij onmiddellijk vrijlaten en als straf zal zijn vrouw Rabia drie jaar lang al het zware huiswerk zelf moeten doen.'

Ze bekeek hem met een blik van oneindige tederheid en sloot af: 'Ga nu maar snel naar huis. Tegen de tijd dat je daar aankomt, zal Jamila er ook zijn. Jullie dagen van armoede zijn voorgoed voorbij.

Salaam aleikum, Ali.'

Ali boog diep, en antwoordde met een gerust en dankbaar hart.

Aleikum salaam.'

3. De derde keer

Er was eens een meisje en dat meisje heette Oesje. Geen Ursula of Oosje maar gewoon Oesje. Het was een optimistisch meisje met een warme uitstraling dat met open blauwe ogen nieuwsgierig de wereld inblikte en met haar hand door haar blonde haren streek als ze even de weg kwijt was. Ze woonde in een met stro gedekt huisje aan de rand van het bos met haar grootmoeder, bij wie ze in bed kroop als de haan haar 's morgens tot opstaan maande. Het huisje keek uit over de velden waar Oesje graag speelde met de dieren die haar lief waren. 'Je bent laat,' bromde het kalf maar het meisje lachte hem uit en gaf hem gauw de bak met klaver die ze voor hem had geplukt. 'Kan het niet wat zachter,' riep ze naar de haan, maar die zette juist een extra harde keel op. 'Ja, ik weet wel dat je flink bent,' gaf ze toe en maakte het konijnenhok open om met deze vriendjes in het veld vol bloeiende bloemen te gaan hollen. Ze had de bomen en plekken een naam gegeven. De oude eik heette Jeruzalem, de meidoorn Ispahaan, de modderpoel waar de varkens zich in wentelden heette Amsterdam want mensen op het platteland hebben zo hun ideeën over die stad. Oesje hield van het voorjaar; met haar heldere stem zong ze voorjaarsliedjes, zo van bloemetjes en bijtjes, en de dieren bleven stilstaan om naar haar te luisteren. Oesje had het zelf niet zo kunnen zeggen maar ze voelde zich één geheel met de wereld om haar heen.

Tussen de achterkant van het huis en het bos was een smal paadje. Oesje was een beetje bang voor het bos; het was er donker en je kon niet zo ver zien als bij het weiland. Op een dag zei grootmoeder: 'Oesje, wil je wat hout gaan sprokkelen dan kan ik het vuur aanmaken?' Met haar hondje liep ze voorzichtig tussen de jonge, wilde bomen achter het huisje. De bomen slingerden Oesje allerlei opmerkingen naar het hoofd die ze niet begreep maar die haar wel intrigeerden. 'Nou zeg, leuke bomen zijn jullie,' zei ze besmuikt. 'Krijg ik dan een kusje,' vroeg een brutale den die nog maar een dunne stam had. 'Kusje, kusje!' riepen andere bomen om het hardst. Oesje herinnerde zich een les van haar grootvader: 'Het is nooit verkeerd om liefde te geven'. Ze sloeg haar armen om de den en drukte zachtjes haar lippen op zijn bast. Er ging een luid gejoel op: 'Ik ook, ik ook!' Oesje schrok ervan en lachend achteromkijkend en kushandjes werpend, huppelde ze gauw terug naar grootmoeder. Ze probeerde uit te leggen wat er was gebeurd maar grootmoeder begreep haar niet.

Die nacht gaf ze zich over aan dromen over het bos. Ze probeerde zich een voorstelling te maken van de oudere, zwaardere bomen die ze achter het opgeschoten hout vermoedde. Ze viel pas laat in slaap en miste de haan de volgende ochtend. Haar grootmoeder kwam onwennig naar haar kamertje en maakte haar wakker. 'Wat is er met je aan de hand? Oesje, je bent toch niet ziek?' Het meisje wreef haar ogen uit. Was ze ziek? Ze streek met haar hand door haar haren; haar rust was héén en haar hart was zwaar; dat voelde onwerkelijk. 'Ik weet het niet grootmoeder, misschien is het beter als ik voortaan zelf opsta.' Het was eruit voordat ze het wist. Ze stond op, gaf haar kalfje zijn klaver en liet de konijnen uit hun hok maar ging niet met hen rennen. 'Kom Oesje, wie het eerst bij Jeruzalem is,' riepen ze. Maar Oesje had vandaag geen zin in hardlopen en daarna ook niet meer.

Ze ging op het bankje voor het huis zitten denken over het bos, en haar nieuwsgierigheid, of beter gezegd, haar ontdekkingsdrang, kreeg gaandeweg de overhand op haar angst. Toen grootmoeder met haar mandje op stap was gegaan naar de winkel, trok ze haar laarsjes aan en riep haar trouwe hondje. Ze liep op de jonge bomen toe die uitgelaten 'kusje, kusje' riepen, maar Oesje stak haar tong uit en liep verder.

Met haar viervoeter voor zich uit ging ze steeds dieper het bos in. Het ging heuvelopwaarts. Het werd kil en unheimisch. De bomen werden hoger en dikker, hun toppen raakten in elkaar verstrengeld en lieten steeds minder licht door. Eén boom bromde naar een andere: 'Zeg, houd jij je takken eens wat bij je.' Verder was het doodstil. Oesje kon niet meer zien waar ze liep en volgde blindelings haar metgezel. Opeens begon het dier te grommen, sloeg dan op de vlucht. Oesje schrok; nu was ze alleen en er kwam een donkere gestalte dreigend op haar toelopen.

Oesje verstijfde van angst. Het wezen – was het een man? – zag er angstaanjagend uit. Ze kon vagelijk zijn benige hoofd onderscheiden. Zijn brandende ogen hielden haar met hun blik gevangen. Hij strekte zijn armen naar haar uit en liep langzaam op haar toe. Met een schok realiseerde ze zich wie hij was; grootmoeder had haar genoeg sprookjes verteld. Ze rechtte haar ruggetje, ze zou zich niet zomaar geven, ze had altijd zelf bepaald wat ze wilde. 'Blijf staan, jij lelijke knokenman,' beet ze hem toe, 'blijf met je poten van me af.' Er borrelde een schampere lach op uit het gestalte. 'Het is je tijd liefje, kom, ga met me mee.' Ze maakte zich op om weg te rennen. 'Het is mijn tijd niet, ik ben nog jong en moet nog bloeien,' zei ze dapper. 'Probeer maar niet weg te lopen, ik win altijd,' sprak het wezen en er volgde een akelige, zelfverzekerde lach. Oesje was even van haar stuk gebracht maar hervond zichzelf snel. 'Jij kunt alleen vernietigen sukkel, ik kan leven vernieuwen. Geef me de kans dat te laten zien.' Het leek erop dat de man – was het een man? - uit zijn evenwicht was gebracht maar, terwijl er een duivels plan in hem opkwam, herstelde hij zich. Terwijl zijn grijns dieper werd en zijn ogen nog feller kwam hij met: 'Je krijgt drie kansen om nieuw leven in te blazen. Als het je lukt geef ik je er zeven jaren bij.'

Oesje leek flauw te vallen en toen ze weer bijkwam stond ze in het bakkerswinkeltje waar haar grootmoeder vaste klant was. De bakker was bezig broden op hun schappen te leggen en merkte haar nauwelijks op. Ze zag rimpels in zijn voorhoofd; zijn levenslust van toen ze nog klein was en grappen met hem maakte was verdwenen. Ze vroeg hoe het met hem ging. 'Ach, altijd die broden, ik heb het zo langzamerhand wel gezien. Ik kan net zo goed doodgaan.' 'Jij liever dan ik,' dacht Oesje. Toen kreeg ze een inval. 'Waarom ga je niet cake bakken en een patisserie beginnen? Je zoon kan die broden wel bakken zo langzamerhand.' Zijn gezicht klaarde op. 'Ik heb het vroeger wel eens geprobeerd,' kwam hij aarzelend. 'Je kunt het vast heel goed en de mensen zullen er dol op zijn.' Zijn oude levenslust kwam terug. Hij riep zijn zoon. 'Hier, de bakkerij is voor jou. Ik ga in het schuurtje een oven bouwen om lekkernijen te maken.' Een wijsje fluitend verliet hij de winkel. 'Dat was nummer één,' dacht Oesje en prompt viel ze flauw.

Ze kwam weer bij op het plein van haar school. Het was leeg op een jongen na die in elkaar gezakt op een bankje zat, zijn hoofd in zijn armen; het huilen stond hem nader dan het lachen. Ze kende hem niet echt, het was een onopvallende jongen. Ze liep op hem toe. 'Wat is er met jou aan de hand?'

vroeg ze, 'je lijkt niet erg gelukkig te zijn.' Hij keek op. 'Wat gaat jou dat aan?' vroeg hij maar ze zag aan zijn blik dat hij verder wilde praten. 'Gaat het niet goed op school?' vroeg ze. Hij schudde zijn hoofd. 'Ik kan het je niet zeggen.' Oesje nam zijn hoofd in haar handen en keek hem liefhebbend aan. 'Vast wel,' zei ze, 'probeer het maar.' Hij haalde diep adem. 'Ik ben niet aantrekkelijk voor meisjes,' kwam hij, langzaam rood wordend, 'ze zien me niet staan en lachen me uit.' Oesje pakte zijn hand en liet die over haar arm strijken. De jongen nam het over; zijn ademhaling versnelde en zijn blik werd zekerder. 'Zie je wel dat je het kunt, je bent best een leuke jongen,' hoorde Oesje zichzelf zeggen voordat ze flauwviel, nog net op tijd bedenkend: 'Zo, dat was nummer twee.'

Ze kwam bij, staande voor de spiegel in de badkamer van grootmoeders huisje. Ze nam haar nu uitdrukingsloze gezichtje stukje bij beetje op. Was ze dood, dat ze hier zo kwam te staan om zichzelf te bekijken? Ze bedacht dat ze, hoewel niet dood, misschien wel ten dode was opgeschreven en in ieder geval op een dood spoor zat. Ze wist niet wat te doen. De gedachte drong zich aan haar op dat de derde keer dreigde te mislukken. Ze streek haar hand door haar haren, ze wilde niet dood. Ze rende weg naar Ispahaan en botste bijna tegen haar plaaggeest op die haar grijnzend stond op te wachten. Ze dacht aan haar grootvader en besloot zijn raad nogmaals op te volgen. Ze sloeg haar armen om hem heen, drukte zich tegen hem aan en kuste zijn ijzige lippen. Ze voelde hoe hij zijn ademhaling zich verdiepte, zijn lichaam zich ontspande, zijn gezicht kleuriger, levendiger werd. Hij was niet triomfantelijk meer maar streelde haar door de haren en zei: 'Nu ben ik net zo bang als jij.'

Hij tilde haar op en droeg haar, zoals een bruidegom zijn bruid over de drempel tilt, naar hun bestemming. 'De derde keer,' dacht Oesje, terwijl ze haar hoofd op zijn schouder legde.

4. Van groot naar klein en vice versa

Er was eens een reus en hij werd verliefd op een kaboutervrouw. Hij heet Gijsbert en was de oom van Gulliver. Zij heet Isolde en was de nicht van Klein Duimpje.

In het begin zag Isolde helemaal niets in de relatie met Gijsbert door hun fysieke verschillen. Maar Gijsbert deed erg zijn best om het haar naar de zin te maken. Hij verrichtte allerlei klusjes voor haar die te zwaar waren voor een kaboutervrouw. Zo tilde hij in de bossen waar zij beiden woonden, grote stenen op waaronder zij voedsel en kruiden kon vinden. Dus na enige tijd ging ze toch in op zijn avances en kroop zij op zijn schoot en kriebelde hem in zijn ruige baard en kustte hij haar op haar hoofd. Verder gingen hun fysieke mogelijkheden niet. Ook samenwonen was hun niet gegund want de hoogte van de voordeur van haar huisje kwam tot zijn knieën. Bij hem intrekken was ook geen optie omdat haar meubeltjes dan gevaar liepen per ongeluk door hem vertrapt te worden. Dus waren zij veroordeeld tot een latrelatie. Na enige tijd waren ze hier toch niet tevreden mee en besloten toen op zoek te gaan naar een oplossing voor hun probleem.

Nu hadden ze gehoord dat in een bos verderop een toverfee woonde. Misschien zou deze fee hun kunnen helpen. Dus gingen ze met z'n tweeën op pad, waarbij Gijsbert zijn Isolde op zijn rug droeg. Aangekomen bij de toverfee werden ze vriendelijk ontvangen en mochten ze hun situatie aan haar voorleggen. De toverfee keek enigszins bezorgd daar zij een dergelijk situatie nog nooit had behandeld. Dus begon ze al haar kruidenboeken erop na te slaan. Na lang zoeken vond ze de juiste kruiden die van invloed konden zijn op de menselijke groei, zowel bevorderend als remmend. IJverig ging ze nu deze kruiden in drankjes verwerken. Het resultaat waren twee potjes met een inhoud die verschillend van kleur en geur waren. Vol verwachting van het effect op het verliefde paar, liet ze hen ervan drinken. Wat nu gebeurde was uiterst onverwacht. Het kaboutervrouwje werd een reuzin en de reus werd een kabouter. Hoewel dit niet echt grappig was, barsten alle drie in nerveus lachen uit. Maar wat nu? Isolde nam nu het initiatief, immers als kaboutervrouwje had zij ook wel enig verstand van kruidenmengsels. Ze stelde voor aan de toverfee om de beide drankjes te mengen. Na het drinken van deze mix door hen beiden geschiedde het wonder. Ze werden ineens twee 'gewone mensen'. Van blijdschap vielen ze in elkaars armen en bedankten de toverfee uitbundig.

Nu ze gewone mensen waren geworden, wilden ze uiteraard ook gaan samenwonen. Echter daarvoor moesten ze een huis hebben voor gewone mensen want hun beider vroegere woningen waren hier niet geschikt voor. Maar ja, een nieuw huis zou veel geld gaan kosten en dat hadden ze niet. Na rijp beraad besloten ze om geld te gaan verdienen in de gewone mensenwereld. Hij ging werken als boerenknecht en zij als hulp in de huishouding. Het gevolg was dat ze elkaar slechts in het weekend zagen. Als ze dan samen waren maakte ze plannen voor hun toekomstige woning en telden ze hun verdiende geld. Zo rekenden ze uit dat ze op deze wijze wel tien jaar zouden moeten werken om voldoende geld te hebben voor een eigen huis. Om meer geld bij elkaar te krijgen besloot Gijsbert om zelf wat groenten te gaan verbouwen op het stuk land bij z'n oude woning en dit dan op de lokale markt te gaan verkopen. Isolde besloot om haar kruidenkennis te gebruiken om allerlei alternatieve

geneesmiddeltjes te vervaardigen en deze eveneens op de markt aan te bieden. Op deze manier lukte het hun nu om in twee jaar voldoende geld bij elkaar te krijgen voor een eigen huis. Teven zouden ze er in de toekomst ook hun brood hiermee kunnen verdienen.

Hun nieuwe huis kende naast woonkamer, slaapkamer, keuken en badkamer nog twee extra slaapkamers want ze wilden wel graag kinderen. En die kwamen er ook. Eerst waren ze nog bevreesd dat die mogelijk reus of kabouter zouden zijn maar gelukkig waren dat ook gewone mensen geworden. Ze kregen de namen Hans en Grietje, ja die! Gijsbert en Isolde leerden hun kinderen alle geheimen en kennis over het bos en daar vertoefden ze in hun jeugd met veel plezier. Maar op een dag kwamen ze beiden niet thuis na het spelen. De oorzaak hiervan was destijds nog een raadsel. Na lang speuren in het hele bos ontdekten Gijsbert en Isolde een vreemd uitziend huisje van allerlei snoepgoed gebouwd maar het leek versleten. Toch hoorden ze gestommel op het erf rond het huisje. Na enig rondkijken vonden ze een lelijke oude vrouw in een schuurtje die vreselijk tekeer tegen hen. Na haar tot bedaren te hebben gebracht vroegen ze haar of ze onlangs twee kinderen had gezien in het bos. Weer schoot de oude vrouw, eigenlijk eerder een heks, uit haar slof en zei bitter: 'ja die hebben mij opgesloten in dit hok nadat ze van mijn huisje hadden gesnoept. Daardoor zijn ze nu allebei in een kabouter veranderd,' en ze lachte gemeen daarbij. Toch zijn ze mij ontsnapt. De schrik sloeg Gijsbert en Isolde om het hart bij deze woorden. Hoe kunnen wij ze nu vinden?

Hans en Grietje waren natuurlijk erg geschrokken na hun metamorfose. Gelukkig wisten ze de weg naar huis nog wel te vinden. Maar omdat ze zo klein waren geworden duurde die tocht veel langer dan ze hadden gedacht. Halverwege de rit werden ze ontzettend moe. Het was inmiddels al avond geworden en ze zochten een schuilplaats om uit te rusten. Die vonden ze in een kabouterhuisje achter een grote haag. Voorzichtig gingen ze naar binnen en ontdekten ze daar een kamer met een bed waarin zij zich te rusten legden.

Gijsbert en Isolde gingen terneergeslagen terug naar huis. Hoe kunnen we ze nu terugvinden? Opeens kreeg Isolde een heldere ingeving. Ze zei tegen Gijsbert: 'mijn oude huisje staat er nog steeds, laten we daar eens gaan kijken'. En zo geschiede. Bij dat huisje aangekomen konden ze natuurlijk niet naar binnen. Ze klopten daarom hard op het voordeurtje. Tot hun verrassing klonk er toen twee kleine stemmetjes die om hulp riepen. Als antwoord kregen zij toen tot hun vreugde te horen: wij zijn de vader en moeder van Hans en Grietje, hebben jullie hen soms ergens gezien? Ja dat zijn wij hoorden ze toen roepen. Op deze bijzonder vreemde manier herenigd gingen ze met z'n vieren huiswaarts. Gijsbert droeg Hans en Isolde natuurlijk Grietje.

Daar ze hun kinderen uiteraard weer als normale mensenkinderen terug wilden krijgen besloten ze na jaren weer bij de toverfee langs te gaan. Daar vertelden ze haar het hele verhaal van wat hun kinderen was overkomen. De toverfee zei toen enigszins geërgerd: 'Ik snap het al. Dat vrouwtje, of liever gezegd die heks, is mijn zuster die altijd jaloers is geweest op mijn positieve toverkrachten. Ik zal haar mores leren maar dat komt later wel. Gelukkig heb ik het mengsel van jullie fysieke verandering nog veilig bewaard en kunnen we dat nu ook weer gebruiken'. De kinderen trokken eerst een vies gezicht bij het gemixte drankje maar na aandringen van hun ouders namen ze toch maar enkele slokken. Weer gebeurde het wonder van de metamorfose en werden Hans en Grietje weer

normaal. Ze leefden daarna nog lang en gelukkig. Echter de toverfee was nog niet klaar met haar zus. Daarover in een volgend sprookje misschien meer.

5. Het vliegend hert

Er was er eens, lang geleden in een land hier ver vandaan, een meisje dat Roodkapje werd genoemd. Ze heette eigenlijk Marietje, maar met haar vuurrode haar noemde iedereen haar Roodkapje. Ook omdat ze op haar oudtante leek, die echt Roodkapje heette. Roodkapje vond het dan maar het beste om een rode hoofddoek te dragen, hoewel blauw haar ook goed stond.

Op zekere dag stelde haar moeder voor om samen een appeltaart te bakken waarna ze die naar haar oma kon brengen. Die woonde zeven kilometer verderop aan de zandweg. Dat leek Roodkapje wel wat. Het was een mooie dag voor een stevige wandeling en appeltaart eten bij oma was lekker en leuk. De appeltaart kwam goed uit de oven en moeder sneed hem in punten. Eentje hield ze voor zichzelf, zeven gingen er in het mandje dat Roodkapje meenam.

‘Goed uitkijken hoor’, zei moeder. ‘Je weet de weg hè? Over het tuinpad naar de zandweg. En niet de zijwegen naar rechts het bos in nemen maar rechtdoor tot het zevende bospad, aan het eind van het hooiland dat links van je ligt, nog een stukje doorlopen, daarna naar links en dan zie je oma’s huisje.’

‘Weet ik toch wel,’ zei Roodkapje. ‘We zijn al zo vaak samen geweest’. ‘Niet het bos ingaan’ zei moeder nog eens voor de zekerheid. ‘Er gaan verhalen dat er weer een wolf zit, en je weet van je oudtante hoe zo’n beest mijn grootmoeder heeft opgegeten’.

‘Weet ik wel’, zei Roodkapje geërgerd. ‘Het gevaar komt van rechts - uit het bos’.

Ze stapte het tuinpad van haar vader op langs de boerenbloemen en een heg. Ze kwam op de zandweg tussen het koren door, in de verte het vee en een paar boerderijen. Ze zag de hoge bomen van het bos al staan. ‘De rogge staat er dun bij’ had Koning Jan de Eerste onlangs geconstateerd maar dat leverde wel mooie blauwe korenbloemen en rode klapprozen op. Roodkapje plukte een veldboeket voor oma.

Vrolijk plukkend naderde ze het eind van het roggeveld, waar het weiland begon en het derde bospad naar rechts lag. Ineens hoorde ze daar een vreemd geluid. Van schrik liet ze haar bosje bloemen vallen. Het zou toch niet de wolf zijn? Ze zag dat het weiland met de schapen geen beste afrastering had, dat was wel een lekker hapje voor een wolf. Op haar hoede liep ze langzaam door. En wat zag ze daar op het bospad?

Daar liepen twee oudere kinderen. Op blote voeten met oude, vaak verstelde en toch weer gescheurde kleren. Ze zagen er haveloos en ondervoed uit, het leken wel landlopers. Die zag je wel vaker rond deze tijd, als de voedselvoorraden op waren en de oogst nog moest komen. ‘Hallo’ riep het meisje, ‘Ik ben Grietje, wie ben jij?’

‘Ze noemen mij Roodkapje,’ zei Roodkapje. ‘Oh, en dit is mijn broer Hans, wat ga je doen?’ vroeg Grietje. Roodkapje vertelde dat ze op weg was naar haar oma met de appeltaart die ze had gebakken. En terwijl ze zo met Grietje stond te praten, keek Hans verlekkerd naar de mand, rukte hem uit haar hand en zette het op een lopen, terug het bospad in. Grietje volgde. Roodkapje zette de achtervolging in maar op haar klompjes kon ze de twee oudere kinderen niet bijhouden. En ineens

bedacht ze zich dat ze steeds verder het gevaarlijke bos inliep. Ze zakte huilend neer op een steen. Hoe moest het nu verder, waarom overkwam haar dat nou?

Na zo een minuut of drie gezeten te hebben, hoorde ze opnieuw geritsel. Nee hè niet nu ook nog de wolf die haar kwam opeten. Daar kwam het beest uit de struiken. Gelukkig, het was geen wolf maar een groot hert. Roodkapje keek op en zei 'Hallo hert, wat heb jij een groot gewei'. 'Ja' zei het hert, ik ben steeds als hert de jacht ontkomen en dan komt het gewei met de jaren. Maar vertel eens: waarom zit jij hier snikkend en grimlachend op die steen?' Roodkapje vertelde wat er was gebeurd. 'Nou' zei het hert, terwijl het door zijn hoeven zakte: 'wat een stoute babbeltruc. Klim maar op mijn rug, dan lossen we dat vliegensvlug op. Hou je goed vast aan mijn gewei'. Dat was geen verkeerde aanwijzing want het hert ging in galop, ze kregen vaart en stegen op. Want het hert was echt een vliegend hert.

Na een kilometer of drie kregen ze Hans en Grietje in het vizier, ze zaten op een bankje met een taartpunt in hun handen en haptten gretig af. Het hert landde precies voor het bankje. Hans en Grietje verstijfden van de schrik. 'Zo belhamels, hoe komen jullie aan die taart?' baste het hert terwijl hij zijn kop naar beneden stak en behendig de mand die naast Hans stond aan zijn gewei omhoogtilde. Roodkapje zag tot haar schrik dat er nog maar drie stukjes inzaten, de dieven waren al aan hun tweede stuk begonnen. Thuis kreeg ze nooit een tweede stuk, dat mocht helemaal niet, daar werd je maar dik van.

Grietje vertelde dat ze waren verdwaald, ze woonden op een keuterboerderijtje, verder ten zuiden van het grote bos. Hun vader en moeder hadden geen eten meer, de oude voorraad graan was op, de nieuwe rogge nog niet rijp en nu waren ze meegenomen om in het bosbessen en bramen te plukken. Maar die waren ook nog niet rijp en zo waren ze verdwaald. 'Ik denk dat we met opzet in het bos zijn achtergelaten' zei Hans. 'We moeten werk en eten zien te vinden'.

'OK', zei het hert, 'Klim maar op mijn rug, dan lossen we dat op'. Het hert nam een flinke aanloop en daar stegen ze op. Hoger dan eerst. Roodkapje zag dat ze nu hoog over de bomen naar het Noorden vlogen, ze gingen richting het zevende bospad en een heel eind daarin, bijna tot het dorp aan de andere kant van het woud.

Ze landden voor een herberg met pannenkoekhuis. De herbergier stond het terras te vegen. 'Zo', zei hij tegen het hert, 'Speel je vandaag voor Ros Beiaard?'. Zonder het antwoord af te wachten vervolgde hij: 'Ik heb het druk, er komt straks nog een groot gezelschap en ook komende dagen wordt het druk. En geen personeel te vinden hier'. Nors beende hij naar binnen. Het hert ging hem achterna en stond even met hem te smoezen. De uitbater draaide zich om en kwam terug. 'Als jij wil werken, kun jij houthakken en het vuur opstoken' zei hij terwijl hij Hans aankeek. Die antwoordde: 'Ja hoor, dat moet ik thuis ook wel eens doen'. De uitbater knikte tevreden en zei tegen Grietje: 'Kun jij de tafeltjes afruimen en de vaat doen?'. Grietje knikte. 'OK', zei de herbergier, dan kunnen jullie deze zomer hier werken. Daarin in de schuur zijn kamertjes waar twee serveersters uit Mailand wonen, en er is er ook nog één voor jullie, binnen vind je een fatsoenlijk schort, en je mag net zoveel eten van de pannenkoeken die eind van de dag over zijn als je wilt. Nou, daar hadden Hans en Grietje wel oren naar, dus dat was geregeld.

'Kom op' zei het hert tegen Roodkapje, dan breng ik je naar je grootmoeder. Ze vlogen terug over het zevende bospad en kwamen bij de zandweg om de bocht naar het huisje van grootmoeder te nemen. Oma zat in haar schommelstoel op de veranda. 'Parbleu', zei ze toe ze het vliegend hert met

Roodkapje op zijn rug zag landen. Zodra ze op de veranda zaten, deed Roodkapje het hele avontuur uit de doeken. En dat ze dus maar drie stukjes taart had. 'Dat is niet erg kind, eten moet je delen,' zei oma. 'Haal maar drie schoteltjes dan nemen we gezellig alle drie een stukje'.

Zodra het hert zijn stukje ophad, stond hij op om te vertrekken. 'Ik ga, maar nog een ding: als ik weg ben, moeten jullie je ogen dicht doen en samen drie keer de spreuk 'Manna panna pommes korinten' uitspreken'. En het hert liep de struiken naast het huisje in en verdween uit het zicht. Roodkapje en grootmoeder sloten gedwee de ogen en zeiden:

'Manna panna pommes korinten'

'Manna panna pommes korinten'

'Manna panna pommes korinten'

Toen ze hun ogen opendeden, keken Roodkapje en haar oma elkaar aan en daarna rond. Ze zagen niets vreemds, tot Roodkapje in haar mandje keek. Daar lagen de vier ontbrekende punten appeltaart. Wat een verrassing. Eind goed, al goed. 'Wel,' zei oma, 'wat een dag. Ga jij maar snel naar huis voor de avond valt, dan schrijf ik nog wat in mijn Witte opschrijfboekje'. Zo geschiedde. En ze leefden nog lang en gelukkig.

De moralité van dit sprookje volgens onze eigen drs. P.

Gaat over voedselzekerheid, die valt best wel mee

Ook al zijn we soms met velen

Je komt het verst met eerlijk delen

Het is een kwestie van goed organiseren

Dan hoeft niemand appeltaart te ontberen

6. De gouden sleutel

Diep verscholen tussen uitgestrekte dennenbossen en glinsterende bergmeren ligt Stellamagius, hèt koninkrijk waar magie verweven is met het dagelijks leven. De inwoners wisten dat de sterren aan de hemel de beschermers waren van hun land, een plaats waar onechtheid en valsheid geen bestaan hadden. Hun zachte licht waakte elke nacht over de mensen, de dieren en de bossen.

In dát land, waar de winters lang en koud zijn, leefde de jonge Sophia in een huisje aan de rand van het bos. Haar vader en moeder waren gestorven en Sophia, enig kind, bleef alleen achter. Moedig trotseerde ze de gure wind, terwijl ze droomde van warmte, geborgenheid en een betere toekomst. Ze verlangde intens naar de warme zonnestralen, naar een prettiger leven en een veilig bestaan.

Juist op de kortste dag van het jaar, toen de winter zijn donkerste mantel over het land van Stellamagius had gespreid en Sophia alle moed dreigde te verliezen, verscheen op haar pad een keurige heer uit verre streken, voorbij de grenzen van het rijk. Zijn glimlach was innemend, zijn stem klonk zacht en warm. Hij boog hoffelijk voor haar en sprak: 'Mijn naam is Alfredo.'

'Wat is jouw naam?' vroeg hij.

'Sophia.'

'Wat woon je hier afgelegen, zo ver van het dorp,' zei hij vriendelijk.

In zijn aanwezigheid ontwaakten gevoelens die Sophia diep had weggestopt. Voor het eerst in lange tijd durfde ze weer te geloven dat haar leven misschien meer te bieden had dan eenzaamheid en koude winters. Sinds haar ouders waren gestorven, had niemand meer zo vriendelijk tegen haar gesproken.

'Kom met mij mee. Ik bezit in dit land ook een schitterend landhuis. Je hoeft je geen zorgen meer te maken over je toekomst,' zei hij.

In zijn hand hield hij een glanzende gouden sleutel, zo prachtig gesmeed dat het leek alsof de zon er zelf in gevangen zat.

'Deze sleutel,' zei hij met een glimlach, 'is de sleutel tot jouw nieuwe leven. Hij opent iedere deur voor je.'

Zijn stem klonk zacht en hoffelijk, bijna betoverend. Zó betoverend zelfs dat Sophia de kille, kronkelige schaduw aan zijn voeten niet opmerkte.

Toen zij de gouden sleutel aannam, voelde het alsof de ijzige kou die haar zo lang had achtervolgd eindelijk van haar afgleed. Het metaal voelde verrassend warm aan in haar handpalm.

Toen Alfredo haar meenam naar zijn huis, slaakte Sophia een diepe zucht van verlichting. Hier was geen gure storm, geen eenzaamheid en geen angst. Alles ademde warmte, rust en veiligheid. Voor het eerst sinds lange tijd durfde ze te geloven dat haar leven een gelukkige wending had genomen.

Terwijl ze om zich heen keek naar de prachtig gedekte tafel en het knisperende haardvuur, voelde Sophia zich voor het eerst in lange tijd weer werkelijk veilig en gezien. Alfredo keek haar aan met ogen vol bewondering. Sophia glimlachte en sloot haar ogen, alsof ze eindelijk thuis was. Ze merkte niet dat de zware, ijzeren grendels aan de binnenkant van de deur met een kille, definitieve klik in het slot waren gevallen.

De eerste weken in het huis van Alfredo leken wel een droom. Hij overlaadde haar met complimenten, gaf haar mooie kleren en zorgde ervoor dat het haar aan niets ontbrak. Ze voelde zich gekoesterd en dacht dat haar grootste wens eindelijk was uitgekomen.

Maar langzaam, als een onzichtbare mist die zich ongemerkt over het landschap verspreidde, veranderde de sfeer.

Het begon met een zachte vraag, verpakt als bezorgdheid.

'Lieve Sophia,' zei Alfredo op een avond, terwijl hij met een tedere glimlach haar hand naar zijn lippen bracht. Haar hart smolt.

'De buitenwereld is vol gevaren. Er zijn mensen die misbruik van je willen maken. Jij bent een puur mens, maar ook kwetsbaar. Daarom wil ik je beschermen. Ik vraag je alleen de ramen gesloten te houden en met niemand te spreken zonder het eerst aan mij te vertellen. Je weet dat je me kunt vertrouwen?'

Zijn woorden klonken liefdevol, bijna geruststellend. Toch sloot zich met elke zin een onzichtbaar slot om Sophia's wereld, zonder dat ze het zelf in de gaten had.

Toen Sophia drie maanden in het mooie huis woonde, kwam op een stormachtige avond de ommekeer. Alfredo vertelde haar dat hij voor zaken naar het naburige dorp moest. Ze nam afscheid van hem en luisterde hoe de voordeur achter hem dichtviel.

Nog geen paar minuten later klonk er een vreemd, schurend geluid bij de achterdeur. Met bonzend hart liep Sophia ernaartoe. Voorzichtig keek ze door het kleine venster.

Tot haar ontzetting zag ze dat Alfredo helemaal niet was vertrokken. In de stromende regen stond hij de deuren van het huis van buitenaf te vergrendelen met zware, ijzeren kettingen. Elke schakel viel met een doffe klank op zijn plaats.

Toen een felle bliksemschicht de tuin verlichtte, zag Sophia zijn gezicht. De warme, charmante glimlach was verdwenen. In zijn ogen lag een kille, meedogenloze blik – de blik van een jager die zijn prooi in de val had gelokt.

Geschokt deinsde Sophia achteruit. Haar blik viel op de gouden sleutel die ze nog altijd in haar hand hield. In het felle licht van de volgende bliksemschicht leek het goud langzaam te vervagen. De glans maakte plaats voor dof, koud metaal.

Pas toen zag ze de twee slangenkoppen op het handvat. Hun kronkelende halzen leken zich steeds strakker om de sleutel te klemmen, alsof ze haar wilden waarschuwen: deze sleutel had nooit vrijheid beloofd, maar gevangenschap.

De angst gierde door Sophia's lijf, maar diep van binnen ontwaakte iets anders: een heldere, onwankelbare vlam van vastberadenheid. Haar naam betekende wijsheid, en nu zij eindelijk de

waarheid over Alfredo had doorzien, weigerde ze nog langer in zijn zorgvuldig geweven illusie te leven.

Ze beseftte dat de gouden sleutel die hij haar had gegeven nooit bedoeld was om deuren te openen, maar om haar wantrouwen te sussen, haar waakzaamheid in slaap te wiegen en haar vrijwillig gevangen te houden.

Buiten rammelden de zware ijzeren kettingen in de storm. Sophia dwong zichzelf rustig te ademen. Als ze nu zou gillen of in paniek zou raken, zou de jager toeslaan.

Ze slikte haar angst weg, stak de gouden sleutel diep in haar zak en begon met geruisloze passen het huis te doorzoeken. Aandachtig bekeek ze elke deur, elke gang en elke schaduw, op zoek naar de zwakke plek in de zorgvuldig gebouwde gevangenis die Alfredo voor haar had gecreëerd.

In het holst van de nacht, toen de storm eindelijk was gaan liggen en Alfredo in een diepe slaap verzonken was, haalde Sophia de gouden sleutel weer tevoorschijn.

Ze keek niet langer met angst naar de twee ineengevlochten slangen op het handvat, maar met heldere, koele logica. Als deze sleutel haar gevangen had kunnen zetten, dan kon hij ook degene opsluiten die haar gevangen hield.

Geruisloos sloop ze naar Alfredo's bed. Zijn ademhaling was langzaam en regelmatig. Met vaste hand hield Sophia de sleutel boven zijn borst, precies ter hoogte van zijn hart. De slangen op het handvat leken heel even tot leven te komen, alsof ze haar woorden afwachtten. Toen sprak ze, kalm en zonder aarzeling: 'Jouw macht is niets meer dan een zeepbel, gebouwd op gestolen vertrouwen. Blijf gevangen in het web dat je voor mij hebt geweven.'

Op het moment dat Sophia deze woorden in stilte uitsprak, begon de gouden sleutel fel te gloeien. Een warm, goudkleurig licht verspreidde zich door de kamer en verdreef de laatste schaduwen. Met een zacht, sissend geluid maakten de twee ineengevlochten slangen zich los van het handvat. Als vloeibaar goud gleden ze over haar hand, slingerden zich geruisloos over de dekens en kronkelden zich om de polsen en enkels van de slapende Alfredo. Nauwelijks hadden ze hem volledig omsloten of het glanzende goud verstarde tot koud, loodzwaar ijzer. De ijzeren slangen lagen roerloos, maar hun greep was onwrikbaar. Alsof ze niet alleen zijn lichaam, maar ook zijn lot hadden vastgeketend.

Met een schreeuw schrok Alfredo wakker. Hij rukte aan de boeien, maar hoe harder hij zich verzette, hoe strakker ze zich om zijn polsen en enkels sloten. De man die zich onaantastbaar had gewaand, lag nu hulpeloos gekluisterd in zijn eigen bed.

Zijn stem, ooit zo warm en innemend, smeekte om medelijden. Maar de betovering was verbroken. Sophia hoorde geen charme meer, geen belofte van veiligheid, geen liefdevolle woorden. Ze zag alleen nog een machteloze man, verstrikt in de val die hij zelf had gezet. Zijn grootste kracht was zijn grootste zwakte geworden.

Sophia wierp nog één blik op de man die haar had willen temmen. Zonder een woord te zeggen draaide ze zich om en liep resoluut naar de voordeur.

Toen ze over de drempel stapte, braken de zware kettingen aan de buitendeur als vanzelf. Met een doffe dreun vielen ze op de grond. De gevangenis die Alfredo voor haar had gebouwd, bestond niet langer. De muren stonden er nog, maar hun macht was verdwenen.

Buiten brak de lentezon door de wolken en verwarmde haar gezicht. Voor het eerst voelde de wind niet langer koud aan, maar als een zachte belofte van een nieuw begin.

Over het smalle, slingerende pad liep Sophia door het bos, tot ze het bergmeer bereikte. Daar haalde ze de kale, ijzeren sleutel uit haar zak. Zonder aarzelen wierp ze hem met een wijde boog het water in.

De sleutel zonk langzaam naar de bodem. Even ving het ijzer nog een laatste glimp van het zonlicht, waarna het verdween in de diepte, voorgoed onttrokken aan de wereld.

Vanaf die dag werd in het Koninkrijk Stellamagus een wijze les doorverteld:

Ware macht schuilt niet in het misleiden of beheersen van een ander, maar in de moed om de waarheid onder ogen te zien en trouw te blijven aan jezelf. Want een vogel vreest niet dat de tak onder hem zal breken; hij vertrouwt op zijn eigen vleugels.

En Sophia?

Zij leefde nog lang en gelukkig. Niet als een prinses, niet als een gevangene, maar als een mens in vrijheid.

7. De waterspiegel

Er was eens een gewoon meisje. Ze was een gelukkig kind. Haar vader nam haar mee voorop zijn paard en met wapperde haren galoppeerden ze door de duinen en over het strand. Met haar moeder ging ze in de duinen vaak op zoek naar de konijnen en de herten. 'Mama, zijn er ook elfjes in dit bos?' vroeg ze dan. Haar moeder glimlachte. 'Ik heb ze nooit gezien, maar dat betekent niet dat ze er niet zijn.'

Ze groeide op en ze werd te groot voor het paard en te eigenwijs voor haar moeder. Er kwam een vriendje in haar leven en met hem reed ze achter op de scooter naar clubs waar ze tot diep in de nacht dansten. Even leek het dat ze perfect gelukkig was. Maar hij flirtte met andere meisjes en hij wilde dat ze danste met zijn vrienden. Op een dag wilde ze niet meer en ze maakte het uit. Ze wilde niet iedere avond dansen. Ze had haar school verwaarloosd, haar vriendinnen in de steek gelaten en haar ouders waren zichtbaar ongelukkig, al waren ze gestopt met verwijten maken.

Ze zei tegen haar vriend: 'Ik hoef je voorlopig niet te zien. Ga jij lekker met die andere meiden aan de haal.' Hij werd woedend en sloeg haar in haar gezicht. Ze kreeg een grote bloeduitstorting en haar gezicht werd helemaal paars. 'Zo zul je de rest van je leven eruitzien,' zei hij. 'Als je niet van mij bent dan ben je van niemand.'

De jaren gingen voorbij. Telkens als ze in de spiegel keek zag ze haar paarse gezicht en ze schaamde zich. Ze ging met niemand meer om. Als ze haar ex tegenkwam op school dan lachte hij haar uit en sloeg zijn arm om twee mooie meiden die naast hem liepen en die haar meewarig aankeken. Haar ouders deden wat ze konden. Ze zeiden dat ze mooi was, dat ze niet paars was, maar ze zeiden dat alleen maar om haar op te beuren. Ze wist dat ze paars was. Ze keek niet eens meer in de spiegel.

Ze werd meerderjarig en ging wonen in een studio in de stad waar ze studeerde. Het studeren ging haar goed af, ze had toch niets anders te doen. In het weekeinde was ze bij haar ouders en verder had ze niemand. Ze meed haar medestudenten en zij lieten haar links liggen, wat logisch was: ze was raar. En toen gebeurde dat auto-ongeluk, waarbij haar ouders omkwamen. In haar verdriet zocht ze de eenzaamheid op en fietste vaak alleen door de duinen.

Op een dag kreeg ze verschrikkelijke dorst. Ze fietste naar het fonteyntje met drinkwater, maar er kwam geen water uit de kraan. Ze keek om zich heen of iemand haar kon helpen. De dorst was brandend. 'Daarachter is water,' klonk een kristallen stemmetje boven haar hoofd. Ze keek op. Hing daar een camera met een microfoontje of iets anders om haar te bespioneren? Er klonk zacht gelach en wat gefladder. 'Zie je me niet? Je moet beter kijken.' Ze knipperde met haar ogen. 'Wat was dit voor idiots?' Maar ergens achter in haar brein, of was het meer in haar hart, ontwaakte een gevoel dat ze niet meteen herkende. Vanuit haar hart stroomde er een soort blijdschap in haar lichaam, alsof iemand een warme kraan open had gezet.

Ze wreef haar ogen uit en nu zag ze het. Dat kon toch niet waar zijn: er zat een klein mensje, zo groot als een zwaluw, maar met groene vlindervleugels boven op de kraan. Ineens hoorde ze de stem van haar moeder. 'Ik heb ze nooit gezien, maar dat betekent niet dat ze er niet zijn.'

'Ben jij een elfje?' vroeg ze. Het wezentje lachte en het klonk als een zilveren belletje. 'Wat anders? Kom volg me, ik weet waar water is.'

Het elfje vloog op en fladderde voor haar uit in de richting van een van de reservoirs in de duinen.

'Kom, je hebt toch dorst?'

Ze protesteerde. 'Ja, maar daar kan ik toch niet uit drinken.'

'Natuurlijk wel. Je moet me vertrouwen.'

Vertrouwen. Ze moest een elfje vertrouwen. En wat zou ze straks moeten zeggen in het ziekenhuis als ze daar aankwam met buikkrampen, dat ze alleen maar deed wat een elfje had gezegd? Ze zouden haar voor gek verklaren. Van de andere kant, dat deden de meesten toch wel. Iedereen vond haar raar. Ze haalde haar schouders op, stapte over het lage hek en beende door het hoge dorre gras. Aan de waterkant gekomen bleef ze staan. Het water was spiegelglad. Een spiegel. Haar grootste angst. Haar tong was droog, maar ze durfde niet bij de spiegel te komen.

Ze voelde iets op haar schouder. Het elfje was naast haar oor komen zitten. 'Kom, je moet niet bang zijn. Ik ga met je mee. Ze naderde het water. Ze zag de wolken van de hemel erin weerspiegelen.

Weldra zou ze haar eigen gezicht zien. Ze stond stil.

'Kom, nog een stapje en dan kun je knielen om te drinken.'

Ze sloot haar ogen, deed een stap en knielde naast de rand van het water. Op de tast voelde ze waar het water was en maakte van haar hand een kommetje om te drinken. Ineens voelde ze een flats water in haar gezicht en verschrikt keek ze op. Het elfje danste half op en half in het water. Naast het elfje zag ze haar gezicht, haar oude gezicht, nou ja, iets volwassener geworden, maar in ieder geval niet paars. Het kon de verkleuring zijn door het water. Of niet? Het leek niet verkleurd.

Het elfje stond met haar voetje te flatsen op het water. 'Zie je het nu zelf? Je bent niet paars.'

Ze keek verbaasd op. 'Hoe weet jij dat ...?'

Het elfje schudde met haar blauwgroene krullen. 'Hoe ik dat weet? Dat doet er niet toe. Waar het om gaat is dat de vloek van je boze ex nu verbroken is. Je bent niet paars en jij weet dat nu ook. En als iemand je ooit nog zo wil laten voelen, denk dan aan mij en aan deze mooie dag.'

Ze bleef nog lang aan de waterkant zitten. Het elfje was verdwenen. Ze voelde zich intens gelukkig, alsof een dikke aangekoekte korst van verdriet van haar afgebroken was. Langzaam werd de blauwe lucht rozerood.

Iemand riep iets. Ze draaide zich om. Op het fietspad stond een groot paard en op dat paard zat een boswachter. 'Wat doe je daar? Kun je de bordjes niet lezen. Je mag daar helemaal niet zijn.'

Ze stond op. Hij had gelijk. Hij kon niet weten dat ze alleen maar had gedaan wat het elfje haar bevolen had. Zou ze het proberen uit te leggen? Ze grinnikte. 'Sorry, je hebt gelijk. Maar ik zag hier zoiets bijzonders.'

De man glimlachte. 'Dat verbaast me niets. Het is ook een heel bijzonder plekje hier. Kom, pak je fiets. Dan ben je nog op tijd het duin uit voordat de hekken dichtgaan.

'Mag ik bij je op het paard?' Het was eruit voor ze er erg in had.

De man keek even verbaasd en moest toen hard lachen. 'Ik zou dat wel willen, maar het is helaas tegen de regels.

Ze stapte op en fietste door het duin. De boswachter bleef naast haar stappen met zijn paard. 'Kom je hier vaak?'

'Ja, best wel.'

'Kun je paardrijden?'

'Als kind deed ik het veel.'

'Misschien kunnen we een keer samen rijden.'

'Dat zou leuk zijn.'

Vanaf het hek fietste ze alleen verder naar de stad. Overal zaten de mensen op straat van de mooie zomeravond te genieten. Ze groetten haar alsof ze heel gewoon was. En zij, ze groette terug, alsof dat heel gewoon was.

8. Hans en de zwavelstokjes

Er was eens een prins. Hij was de jongste van zeven broers en zeven zusters. Eerst waren alle prinsesjes geboren en toen pas de zeven prinsen. Omdat de koning en de koningin het niet met elkaar eens konden worden hoe ze de laatste prins zouden noemen, besloten ze hem de naam te geven van de eerste man die het kasteel zou bezoeken.

De eerste dag kwamen er alleen maar dienstmeisjes aan de poort van het kasteel. De tweede dag kwamen er alleen maar vrouwen aan de poort en nog steeds had het prinsje geen naam. Maar op de derde dag klopte er 's morgens vroeg een marskramer aan de poort. Toen hij naar de koning werd gebracht vroeg deze hem naar zijn naam en de marskramer antwoordde: 'Ik heet Hans.' En zo werd het kleine prinsje Hans genoemd, Geen Roderick, geen Egbert, geen Everhard, maar gewoon Hans.

Hans voelde zich doodongelukkig. Hij had veel liever Arthur willen heten, of Carolus, of zelfs Hendrik, maar het bleef gewoon Hans, want zo was hij ingeschreven bij de kerk. 'Wie zijn naam verandert, zal door ongeluk getroffen worden,' had de bisschop gezegd.

Op een dag kwam er weer een marskramer aan de poort, een meisje in slonzige kleren en met ongekamd haar. Hans kwam net op zijn paard de slotgracht over en vroeg wat het meisje kwam doen. 'Ik verkoop zwavelstokjes, prins Hans,' en ze giechelde een beetje toen ze zijn naam uitsprak. 'Die kunt u vast gebruiken om het haardvuur aan te steken.'

'Wij hebben geen zwavelstokjes nodig,' snauwde Hans. 'Scheer je weg, we hebben hier geen behoefte aan bedelaars,' en hij gaf het meisje een klap met zijn zweep.

Maar het meisje sprong in de weg en zei met een vals lachje: 'Deze zwavelstokjes hebben een speciale kracht wanneer u ze aanstrijkt, het zijn veranderstokjes.'

Hans hield zijn paard in en vroeg met een opgetrokken wenkbrauw: 'Wat kunnen deze stokjes dan veranderen?'

'Wat u maar wilt, uw haar, de kleur van uw ogen, de kracht van uw handen, noemt u maar op.'

'Kunnen die stokjes ook mijn naam veranderen?' vroeg Hans met grote ogen.

'Natuurlijk, prins Hans. Als u een stokje aanstrijkt, moet u uw wens uitspreken.'

's Avonds, toen de maan maar voor de helft was opgekomen, zat Hans in de torenkamer bij de open haard. Hij had het hout zorgvuldig klaar gelegd en stak een zwavelstokje aan. Langzaam sprak hij:

'Verander mijn naam.' Tevreden keek hij in de vlammen die hoog oplaaiden en ging slapen.

De volgende morgen zat Hans bij het ontbijt en de oudste zuster vroeg: 'Wat ga je vandaag doen, Hansje?'

Hans sprong op en riep: 'Ik heet geen Hans!' en beende weg.

's Avonds zat Hans opnieuw voor de haard, streek het zwavelstokje aan en riep: 'Verander mijn naam!'

De volgende morgen vroeg de oudste broer: 'Wat ga je vandaag doen, Hansepan?'

Weer sprong Hans op en riep: 'Ik heet geen Hans!' en beende weg.

Diezelfde avond stak Hans opnieuw het haardvuur aan en zei opnieuw, met grote nadruk: 'Verander mijn naam.'

De volgende morgen vroeg de koningin: 'Heb je lekker geslapen, Pietje?'

9. Van ruilen komt huilen

Er was een heel mooi meisje dat op een kasteel woonde. Met zwarte haren die glommen in de zon als de vacht van een zwarte panter en blauwe ogen waarin de ochtendzon oceaangroot opkwam. Je zou kunnen denken dat ze een prinses was en dat was ze ook. Ze was niet alleen knap maar ook nog eens heel lief. Als zij buiten speelde zongen de vogels hun mooiste repertoire en de middagzon hield haar stralen in om haar blanke huid zo sneeuwwit mogelijk te houden.

Het meisje met de panterzwarte haren werd Sneeuwwitje genoemd en speelde vaak in de bloemrijke paleistuin. Daar speelde zij met haar gouden tol tussen de roze en rode rozen die haar bemoedigend toeknikten en haar bij tijd en wijle met hun rozenparfum besprenkelden. Als zij zich ijverig met haar borduurwerkje tussen de schaduwrijke eiken nestelde ritselden de bladeren als vanzelf naar haar toe en vormden zo een berceau om haar huid zo blank mogelijk te houden. De grote notenboom zwaaide met zijn takken om haar te begroeten.

‘Dag lieve Sneeuwwitje,’ giechelde de eekhoorn altijd als hij van een eikenboom naar de grote notenboom sprong. Daar nam hij plechtig zijn bruine hoed met pluim voor haar af.

‘Dag lieve meneer Eekhoorn’, antwoordden de kersenrode lipjes van Sneeuwwitje dan. De eekhoorn glom altijd van trots bij het horen van haar prachtige stem.

Alle dieren, bomen en bloemen in de mooie paleistuin hielden van het meisje met haar blanke huid dat onder de bomen ijverig borduurde onder het wakend oog van haar boosaardige stiefmoeder. Haar vader was kortgeleden hertrouwd nadat haar lieve moedertje aan een zeldzaam virus dat uit een ver land was overgevlogen was gestorven. Haar stiefmoeder had haar vader betoverd met haar valse toverkunsten en hij gedroeg zich nu als een mak lammetje. Zo kende ze haar vader helemaal niet. Sneeuwwitje was diepbedroefd om te zien hoe haar vader helemaal in de macht van die boze vrouw was gekomen.

Op een warme zomerdag toen Sneeuwwitje met haar borduurwerkje ijverig in de schaduw van de grote notenboom zat te werken stond plotseling een armoedig gekleed meisje voor haar. Haar smoezelige kleding zat vol gaten en ze rook nou niet bepaald naar roosjes zoals haar buurmeisje Sneeuwwitje. Het meisje knielde voor Sneeuwwitje en sprak met een bedeesde stem:

‘Mijn excuses lieve Sneeuwwitje dat ik je stoer. Maar ik heb je hulp dringend nodig.’

‘Dat geeft toch niks lieve Assepoester, hoe gaat het met jou? Hou je het nog een beetje uit met die vervelende stiefmoeder van je? Nou, die van mij is met de dag verschrikkelijker aan het worden. Ze is net even naar binnen om een dutje te doen. Je treft het. Hoe kom je eigenlijk binnen?’

‘Dankjewel Sneeuwwitje. Er stonden zeven dwergen bij de poort, zij hebben mij gelukkig binnengelaten. Ik moest me wel haasten zeiden ze. Nee, het is ook bij mij vreselijk thuis. Maar ik had onlangs bezoek van een toverfee. Zij gaat mij helpen gaf ze aan. Ik kreeg als opdracht om een grote pompoen te zoeken maar bij ons groeien ze niet meer in de moestuin. Hebben jullie er misschien nog eentje liggen?’

‘Bij ons in de tuin groeien de planten dit jaar buitengewoon voorspoedig’, klinkt de valse stem van de stiefmoeder van Sneeuwwitje plotseling schel door de tuin.

‘Ik heb jullie wel horen smoezen. Een pompoen zeg je? Nou, bij ons valt de appeloogst toevallig bitter tegen dit jaar.’ Haar gifgroene ogen spuwen vuur.

‘Je bent wel brutaal zeg.’

‘Assepoester, misschien heb jij nog appels die je kunt ruilen tegen een pompoen?’ Sneeuwwitje probeert haar stiefmoeder snel te kalmeren.

Assepoester reikt naar haar rieten mandje en pakt er drie knalrode appels uit en overhandigt deze aan de stiefmoeder van Sneeuwwitje.

‘Spiegeltje, spiegeltje, aan de wand, wie is het slimste kind van het hele land? Dat ben jij Sneeuwwitje’, fluistert Assepoester.

De Stiefmoeder glimlacht vals.

‘Mooie woorden. Net als de woorden circulaire economie. Ik was net een podcast over dit thema aan het beluisteren tijdens mijn middagrees.’

‘Spiegeltje, spiegeltje, aan de wand, beter drie appels dan één pompoen in de hand. Dweren, gaan jullie snel een grote oranje pompoen halen. Vlug, vlug.’

Terwijl de zeven dwergen zich naar de ommuurde moestuin haasten en Sneeuwwitje en Assepoester met meneer de Eekhoorn praten haalt de stiefmoeder een heel klein blauw flesje uit de zak van haar jurk. De zeven dwergen komen al snel met vuurrode hoofdjes met een grote oranje pompoen op een kruiwagen aan gekard. Dankbaar neemt Assepoester de pompoen in ontvangst.

‘Dank jullie wel,’ en met de pompoen loopt ze de oprijlaan af.

Na een aantal passen draait ze zich nog even om en zwaait naar Sneeuwwitje, die net een hap van de mooiste rode appel neemt. Haar stiefmoeder grijnst opvallend vals.

‘Dag lieve Sneeuwwitje! Eet smakelijk!’

10. Hora est

Er was eens een robotstofzuiger. Zij (de familie gaf haar later een vrouwelijke naam) had een vaste plek onder een kast in het familiehuis van het gezin Geldermans. Het was een groot Jugendstil huis. Deze meer dan honderd jaar oude huizen raakten uit de gratie maar werden de laatste dertig jaar weer een geliefde woonplek. Tijdens de aardgas periode was het weer mogelijk om dat soort huizen gerieflijk te bewonen. De fossiele brandstof werd helaas duurder en duurder en onrein verklaard door hun leiders, omdat dit de ondergang van de aarde, nou ja niet de aarde maar van de mensheid zou gaan bewerkstelligen. Daarom had de woning energielabel G gekregen. Verkoop van de woning werd daardoor bijna onmogelijk en het zou de bewoners aansporen om alles op alles te zetten om weer aansluiting bij de kopgroep, energie label A, te krijgen. Het was er vochtig en koud en het tochtte. De woning trok vuil aan en de robotstofzuiger was 7 dagen per week 24 uur per dag aan het zuigen. Niemand bekommerde zich om de robot en haar oplaadplek onder de kast. Meestal werd pas na een week opgemerkt dat zij zinloos met volle stofzak aan het rondzuigen was.

De drie dochters van het gezin waren tot in de verre omtrek bekend door hun schoonheid, hun intelligentie en hun 'salonfähigheit', ook al waren ze nog maar 14, 15 en 16 jaar oud. Zij zaten op dezelfde school als Hendrik, de jonge zoon en erfgenaam van de rijkste man van de landstreek. Zijn vader was eigenaar van alles wat voor het functioneren van de informatie en computertechnologie (ICT) van belang was. Hendrik werd in stilte begeerd door alle jonge meisjes omdat hij aardig en knap was en natuurlijk ook omdat de aardse goederen van zijn vader alles wat in de landstreek te vinden was overschaduwde. Vader was heel trots op zijn enige kind Hendrik. Ondanks zijn geniale geest en rijkdom had hij, zoals steeds meer mannen in deze tijd, maar heel weinig zaadcellen en hun aantal werd voortdurend minder. Zijn artsen hadden hem verteld dat de geboorte van zoon Hendrik eigenlijk al een wonder was en dat hij nooit meer een kind zou kunnen verwekken.

De Geldermannen probeerden van alles om het energielabel van hun huis te verbeteren. Dat was niet zo moeilijk want honderden bedrijven boden hun producten aan om muren, ramen, daken en vloeren te isoleren en warmtepompen te installeren die de aardwarmte van 8 graden Celsius opkrikten naar temperaturen waarmee het huis comfortabel kon worden verwarmd. Door al deze activiteiten floreerde de economie van de landstreek en de mensen konden tweemaal in plaats van eenmaal per jaar op vakantie en naar een afgelegen en nog onbedorven deel van de wereld vliegen. De mensen in de landstreek begrepen nog niet dat alle voordelen voor de aarde verkregen door het opschuiven van label G naar label B weer door deze extra vakantie te niet werden gedaan. De vader van Hendrik begreep dit wel en in een opstandige bui had hij al wel eens geopperd dat er eigenlijk veel minder mensen zouden moeten zijn en meer robots.

Niemand besteedde aandacht aan de robotstofzuiger. Zij kon niet klagen en werkte altijd. Een van de dochters bedacht dat men nog meer van de robot zou kunnen profiteren als ze haar zouden updaten.

De lingua franca van de ICT-wereld is Engels en voor updaten hebben alleen de Belgen en de Zuid-Afrikanen misschien een eigen woord maar deze landstreken hebben het niet.

De robot werd voorzien van armen en benen en een draaibare camera op haar romp. Via een stekker werd ook nieuwe software geladen en de resultaten waren verbluffend. De meeste werkzaamheden, die vroeger het dienstmeisje verrichtte, werden nu door de robot gedaan. De vader van Hendrik vond het prachtig. Minder mensen, meer machines en robots. Hij leverde de software en hardware om de robot van de familie Geldermans verder te verbeteren. Hij was opgetogen over het resultaat en zag enorme mogelijkheden voor dit soort producten en wilde haar nog verder verbeteren. Inmiddels had AI de landstreek bereikt. Niet A-één zoals sommigen zeggen, maar AI, de afkorting van *artificial intelligence*. De AI-chip is in staat om honderden biljoenen berekeningen per seconden te maken. De chip staat in verbinding met alle data die in de wereld zijn opgeslagen. De gegevens kunnen uitgewisseld worden met de snelheid van het licht, 300.000 km per seconde.

De stofzuigerrobot had ook een naam gekregen, omdat zij net als een huisdier een belangrijke rol in het gezin ging spelen. Ze noemden haar Freya. Hendriks vader en ook Hendrik kwamen steeds vaker naar het huis van de Geldermannen en Hendrik werd verliefd op de 3 zussen die mooier en mooier, steeds aardiger en begerenswaardiger werden. Maar Hendrik kon niet kiezen aan wie hij zijn liefde zou verklaren. De zussen waren allen heimelijk verliefd op Hendrik en zorgden ervoor om in de buurt te zijn als Hendrik hun bezocht. Ze wandelden, roeiden en tennisten. Zelfs op feest- en dansavonden waren ze altijd met zijn vieren. De meisjes leken inmiddels zo onbereikbaar voor andere jonge mannen dat niemand het waagde om hen te benaderen. Hendrik leek al bij voorbaat een onverslaanbare mededinger.

De vader van Hendrik was ondertussen voortdurend in de weer om Freya nog beter te maken. Met de nieuwste chips lukte het om Freya alle kennis ter wereld paraat te laten hebben, altijd te winnen met schaak en bridge en een grote stap was het om Freya ook tenniswedstrijden te kunnen laten winnen. De programma's waren zo gemaakt dat Freya volmaakt 'salonfähig' bleef. In elk gezelschap leerde zij om zich aan te passen aan de mate van domheid van het gezelschap, omdat zij nu met gemak intelligenter was dan wie dan ook in haar entourage. Het werkte, ze kreeg een steeds grotere en meer gewaardeerde rol binnen het gezin. Freya wist, desgevraagd, altijd raad. Gelukkig zag iedereen direct dat het een robot was en niet een familielid.

Dit was de laatste horde die de vader van Hendrik zich voorgenomen had te nemen. Hij wilde dat Freya's uiterlijk niet meer van een echt mens te onderscheiden zou zijn. Het binnenwerk was af en volmaakt net zoals het steun- en bewegingsapparaat. Het lukte hem om de robot met zachte lagen te bekleden, mimiek te geven, te kunnen laten blozen, huilen en adem te halen. Freya kon ook eten en haar stoelgang was als die van een mens, niet omdat het nodig was, maar om de gelijkenis met de mens zo perfect mogelijk te maken. Freya werd met gekweekte menselijke huid bedekt. Zo ontstond een robot die voor honderd procent voldeed aan het schoonheidsideaal van de tijd. Haar uiterlijk kon vanzelfsprekend softwarematig aangepast worden aan de tijdgeest. Freya had ook een natuurgetrouw geslachtsorgaan aangemeten gekregen en kon onvermoeibaar en voortreffelijk de

liefde bedrijven. Alleen het krijgen van kinderen was niet mogelijk. Zelfs met de grootst mogelijk fantasie wist de vader van Hendrik hiervoor geen oplossing te bedenken.

Freya wist natuurlijk alles maar stond normaal gesproken in de stand dat zij haar intelligentie aanpaste aan haar entourage. De kennis van een mens verhiel zich tot de kennis van Freya zoals een korreltje zand zich verhoudt tot de woestijn. De vader van Hendrik kon Freya ook in een stand zetten dat haar volle rekencapaciteit benut werd. Hij noemde dat de 'stellvertreter Gottes auf Erde' stand. In die stand vroeg hij haar of zij ooit kinderen zou kunnen krijgen en ook Freya antwoordde dat dat onmogelijk was.

En zo veroverde Freya de landstreek. Ze was lief en aardig voor iedereen, paste zich aan elk gezelschap aan en de mannen begonnen naar haar gunsten te dingen. Ook Hendrik. Hendrik verklaarde haar zijn liefde en Freya beantwoordde zijn avances. De drie zussen zagen het gebeuren en waren het over een ding eens; Freya moest verdwijnen, weg van deze aardbodem. Maar hoe, ze wist alles, had alles in de gaten en was bovendien, als het nodig was, veel sterker dan zij met z'n drieën samen. Maar Freya had een achilleshiel. Ze kon nog niet zwemmen. De vader van Hendrik was bezig haar te leren zwemmen. Dat is een gecompliceerde beweging om het natuurgetrouw te laten zijn, omdat Freya een wat hoger soortelijk gewicht had dan de mens. Ze zou zinken als ze te water geraakte. De zussen beraamden een plan en vroegen Hendrik en Freya om samen met hen te gaan wandelen. De wandeling zou voeren over een brug waarvan zij de houten leuning heimelijk losgeschroefd hadden. De robot, die alles kon, zou haar evenwicht verliezen nadat zij door de zussen omver was geduwd, door de losgemaakte leuning zou vallen en zinken in het snelstromende water.

En zo geschiedde het. Hendrik aarzelde geen moment en dook haar achterna en greep haar vast voordat Freya naar de bodem kon zinken. Met al zijn krachten wist hij haar op de wal te krijgen waar Freya en Hendrik elkaar omarmden. 'Wil je met mij trouwen,' vroeg Hendrik en Freya kuste hem als antwoord hartstochtelijk op zijn mond.

Zij zouden nooit kinderen krijgen en de vader van Hendrik zag zijn gedroomde dynastie niet bewaarheid worden, maar wat was hij trots op zijn creatie die zijn schoondochter was geworden, niet wetende welke onbeheersbare krachten hij ontketend had. Maar voorlopig leefden zij nog lang en gelukkig.

11. Vallende Ster en zijn reuzensprong

Er was eens een klein jongetje dat iedere dag als hij opstond de zon zag. Maar hij zag ook de aarde heel ver weg aan de hemel staan. Maar hij wist zelf nog niet dat het de aarde was. Hij stond iedere morgen vroeg op en at dan samen met zijn mama en papa een maanzaadbroodje waarbij ze een kommetje koud water dronken.

Het jongetje heette Angelo, maar werd door zijn ouders altijd Vallende Ster genoemd, omdat hij zo vaak in de kraters viel rondom de iglo waar ze wonen. Zo noemen we hem in dit verhaal dan ook maar. Vallende Ster verveelt zich nooit. Hij is altijd aan het wandelen rondom de grote stenen iglo waar hij met zijn mama en papa en hun hondje Mars woont. Het hondje is helemaal wit en daarom vaak moeilijk te vinden als hij weer eens wegloopt. Het landschap is erg wit en verlicht door de zon of door de maan waardoor Mars niet altijd makkelijk te zien is. Gelukkig kan hij heel hard blaffen zodat hij toch weer wordt gevonden.

Verder staat in de buurt van de iglo de oude raket van zijn mama en papa. Onder het stof en inmiddels best wel scheef. De motor van de raket doet het niet meer en de raket staat een beetje zielig te verpieteren in de zon. De kleine wezentjes van de raketgarage kunnen hem ook niet maken. Het deurtje van de raket zit te hoog, er zijn geen ladders en ze kunnen er dus gewoon niet bij. Vallende Ster vindt het niet zo erg. Hij hoeft niet ver weg, hij is nog nooit ver weggeweest en weet eigenlijk ook niet wat dat is. Hij speelt vaak met zijn drie vrolijke vriendjes die hem bij de iglo op komen halen. Zijn vriendjes zijn Jupi, Pluto en Atlas. Ze zien er heel anders uit dan Vallende Ster. Ze hebben geen twee maar drie korte beentjes en geen twee maar drie korte armpjes en een klein vierkant hoofd met heel veel wit haar en hele grote ogen en oren. Ze kunnen met hun drie armen heel goed ballen vangen, beter dan Vallende Ster, maar hij kan weer veel harder lopen dan zijn vriendjes.

Toen hij aan zijn papa en mama vroeg waarom zijn vriendjes meer benen en armen hebben en er zo anders uit zien, vertelden ze hem het verhaal van hun lange reis door het heelal. Zijn mama en papa zijn lang geleden in een raket gestapt vanuit planeet aarde om een reis door het heelal te maken op weg naar de planeet Neptunus. Maar de motor van de raket kreeg problemen en stopte er na een aantal dagen helemaal mee. Zij vlogen met volle vaart door het heelal langs veel sterren en uiteindelijk landden ze op de plek naast hun iglo waar de raket nu nog staat. Ze wisten niet waar ze geland waren. Ze hebben zich toen met touwen uit de raket laten zakken en zijn hulp gaan zoeken met de andere astronaut die aan boord was, Anton geheten. Na een flink stuk lopen, kwamen ze uit bij een landschap dat lijkt op een hele grote ballenbak waar allemaal kleine wezentjes zoals Jupi, Pluto en Atlas wonen. Daarnaast stond een heel groot wit zandkasteel althans daar leek het op. De drie waren heel verrast zoveel levende wezentjes te zien. De wezentjes waren nog meer verrast om zulke grote gedaanten te zien die er heel anders uitzagen dan zij. En dan drie nog wel. Ze konden niet met elkaar praten maar met gebaren begrepen ze elkaar een beetje. Ze kregen eten en drinken en sliepen een tijdje in de iglo's van de kleine wezentjes. Ze verkenden de omgeving en waren

droevig dat het niet makkelijk zou zijn om terug te kunnen keren naar de aarde. Anton maakte vaak een korte wandeling naar het zandkasteel. Hij vond het zo mooi en zou er zo graag naar binnen gaan. De wezentjes gebaarden dan dat hij dit niet moest doen. Want er woont een boos opperwezen dat je gevangen kan nemen.

Maar op een dag bukte hij zich en liep toch door de poort naar binnen. De ouders van Vallende ster hebben hem daarna nooit meer teruggezien. Want wat was er gebeurd? Anton werd vastgehouden door het opperwezen dat in het zandkasteel woonde en hij moest daar allerlei klussen doen. Klussen die te hoog zijn voor de kleine wezentjes zoals plafonds schilderen, schoorstenen vegen en lampen ophangen. En hij kan niet weg en kan niet meer naar buiten gaan. Toen zij dit hoorden, schrokken ze enorm en zijn snel vertrokken uit het iglo dorp en teruggelopen naar de raket en hebben daar hun eigen iglo gebouwd. En een tijdje later werd daar Vallende Ster geboren. Zijn papa en mama zijn nog wel steeds bang voor het opperwezen en bang dat hij hen ook in het zandkasteel gevangenneemt. En dat ze dan nooit meer vrijkomen en dat Vallende Ster ook nooit meer buitenkomt. Het opperwezen wil hun ook te pakken nemen voor allerlei karweitjes op hoog niveau, horen ze van de vele wezentjes die hen bij de iglo komen opzoeken. Ze hebben veel bezoek, want de wezentjes zijn heel nieuwsgierig hoe het met deze grote wezens gaat. En zo ontmoette Vallende Ster zijn vriendjes waar hij heel veel plezier mee heeft. Want al spreken ze een andere taal, ze lachen veel en spelen graag samen en maken veel plezier.

Zo doen ze vaak verstoppertje in de kleine kraters in de buurt van de raket, maar hun favoriete spel is toch wel het hoogspringen. Ze springen dan heel hoog en doen dan wie het langst in de lucht kan blijven hangen. En die wint. Ze tellen met elkaar totdat PLOF ze weer zijn geland en omkukelen en heel hard lachen. En dan soms ook nog in een krater vallen, wat bij Vallende Ster veel gebeurt. Zijn mama kijkt altijd bezorgd op, want wie hangt er nu weer zo lang en hoog boven de kraters? Vallende Ster springt niet zo hoog als zijn vriendjes maar kan wel heel ver opzij springen. En zo kwam het dat op een dag hij zover opzij springt dat hij niet meer weet waar hij is. Hij ziet de oude raket steeds verder weg staan en hij is nog steeds niet geland. Waar ga ik heen? denkt Vallende Ster. Hij vliegt over de zandkastelen en de bolle daken van het dorp verderop en vliegt en vliegt. Hij vliegt een groot zwart gat in en draait heel hard rondjes. Hij draait zo hard rond dat hij er aan de andere kant van het zwarte gat na een lange tijd weer uit komt. En toen zag Vallende Ster heel veel sterretjes, lichtstrepen en witte sluiers. En zoveel sterren heeft hij nog nooit in zijn hele leven gezien.

Maar waar zijn mama en papa en zijn drie vriendjes? Door zoveel mooie lichtjes had hij even niet meer aan hen gedacht, maar hij wil wel weer heel graag naar hen toe. Maar Vallende Ster is verdwaald en is nu heel ver weg. Hij vliegt zo hard door het heelal dat hij het koud heeft en hij krijgt honger en dorst. Hij is bang en denkt wat nu? En dan ziet hij iets heel ver weg. Een soort van vliegende iglo met een witte pop eraan vast. Vallende Ster probeert er zo snel mogelijk heen te gaan en gaat bijsturen met zijn handen en voeten. Ook doet hij zijn duimen omhoog en kin naar beneden. Af en toe kijkt hij even op of hij op de goede weg is. Alles zoeft langs hem heen. Witte nevel, kleine steentjes en sterrenregens. En dan na lange tijd komen het witte poppetje en de iglo dichterbij. Vallende Ster roept heel hard: helpppppppppppppppppppppp!!!!!!! En plots wordt hij bij zijn arm gegrepen en tuimelt hij onderste boven. Hij ziet een grote witte pop die Vallende Ster dichterbij trekt

en ineens zit hij in een grote zak naast een fles water en aardnootjes. Er volgt een harde knal van een deur. Vallende Ster hoort stemmen en veel piepjes en gekke geluidjes en hij durft niet uit de zak te komen. Hij houdt zich klein, maar hij voelt dat hij er langzaam uit wordt getrokken. Hij kijkt rond en ziet dat er drie grote witte poppen naar hem kijken. Ze vragen hoe hij heet. 'Ik heet Vallende Ster en ik wil naar mijn papa en mama toe', antwoordt hij. De witte pop met lang haar vraagt: 'waar zijn je papa en mama dan?' Vallende Ster antwoordt 'bij de oude raket en de grote iglo en in de buurt van Jupi, Pluto en Atlas'. Ze schudden het hoofd, nee die kennen wij niet, waar is dat dan? Hij vertelt dat hij het niet weet, maar dat het heel ver weg is en dat hij zo honger heeft en wel een dag niet heeft gegeten. De witte poppen vertellen dat ze astronauten zijn en ze gaan druk met elkaar praten en beginnen opgelucht te lachen. Ze vertellen dat ze al heel lang op zoek zijn naar een verdwenen raket met drie astronauten. 'Dat zijn natuurlijk jouw mama en papa en Anton. We gaan ze zoeken. Eet wat Vallende Ster en ga slapen in het hemelbed.' En hij valt in een diepe slaap en droomt van honderden sterretjes en ijsraketjes.

Toen hij wakker werd, keek hij door het ronde raam en ziet dat ze heel hard vliegen en er van alles langs het raampje voorbij zoeft. En ineens ziet hij de oude raket dichterbij komen en ziet hij ook zijn mama en papa en zijn hondje Mars staan. Hij zwaait naar ze door het raam. Ze zien hem ook en zwaaien terug. Wat zijn ze blij. Die avond slapen ze met zijn allen in de iglo. De volgende dag komen Jupi, Pluto en Atlas om met hem te spelen. Maar Vallende Ster durft niet meer te springen. Zijn papa en mama en de drie astronauten verzinnen een plan om Anton te bevrijden van het opperwezen bij het zandkasteel. Papa en de astronauten gaan naar het zandkasteel en blijven daarbuiten staan en roepen dan heel hard: Antonnnnnn! Het duurt even maar dan horen ze van ver weg de stem van Anton. Jaaaaa!!!!? Ze roepen dat Anton de volgende morgen om 9 uur een hele hoge sprong zijwaarts moet maken en dat zij hem dan oppikken met de raket en dat ze dan samen doorvliegen terug naar de aarde. Aangezien het opperwezen hun taal niet verstaat, kunnen ze zo veilig met elkaar spreken. Ze vertellen dat het Vallende Ster ook was gelukt om zo hoog opzij te springen.

De volgende dag komen zijn vriendjes hem gedag zeggen want Vallende Ster en zijn papa en mama en drie astronauten gaan in de raket mee voor een lange reis naar moeder aarde. Mars springt als laatste blaffend aan boord. Zijn vriendjes zijn heel verdrietig dat Vallende Ster nu voorgoed weggaat. Hij belooft dat hij terug zal komen als hij groot is en zelf een raket heeft. De raket stijgt op en vliegt over het zandkasteel. En daarboven zien ze hoog in de lucht Anton zweven. Ze vliegen ernaartoe en trekken Anton de raket in. Na een lange reis komen ze aan op aarde en zijn mama en papa zijn zo blij. En hij was blij dat hij hen en Anton zo blij kon maken door zijn reuzensprong. En ze leefden nog lang en gelukkig. Vergeten zal hij zijn avontuur en zijn drie vriendjes nooit en iedere avond voor het slapengaan, tuurt hij nog even door het slaapkamerraam naar boven naar het grote heelal.

12. Het Geheim van de Gouden Sleutel

Aan het statige Plein van de oude stad Den Haag staat al eeuwenlang het indrukwekkende gebouw van Sociëteit De Witte. Een gebouw met hoge deftige ramen. De hoge ramen weerspiegelen het maanlicht en de zware gordijnen gloeien bij iedere tochtvlaag. Het lijkt wel een paleis uit een lang vervlogen tijd. Kristallen kroonluchters schitteren als een sterrenhemel boven marmeren vloeren. De zware deuren van donker eikenhout fluisteren verhalen van vroeger wanneer ze langzaam openzwaaien.

Mensen noemen De Witte een sociëteit. Maar oude Hagenaars fluisteren soms iets anders. Zij noemen het: Het Huis van Verloren Zielen.

Lang geleden was De Witte alleen toegankelijk voor machtige deftige oude heren in zwarte rokkostuums. Zij kwamen bijeen om te roken en om over politiek, geld, oorlog en handel te praten. Hun stemmen galmden door de gouden zalen terwijl bedienden zwijgend langs de muren liepen. Maar de wereld in De Witte is veranderd. De deuren gingen open. Kunstenaars kwamen binnen. Dromers, wetenschappers, vrouwen, mensen met verschillende ideeën en achtergronden vonden elkaar onder hetzelfde dak. De sociëteit was geen gesloten paleis meer, maar een levend huis vol gesprekken, muziek, vriendschap en nieuwsgierigheid. Het was een levendige ontmoetingsplek geworden.

Toch wist bijna niemand dat diep onder het gebouw een eeuwenoud geheim verborgen lag. Een geheim dat wakker werd wanneer de stad sliep. Op een winteravond organiseerde De Witte een groot midwinterfeest. De zalen schitterden in goud en rood fluweel. Violisten speelden zachte muziek. Kaarslicht danste in grote spiegels. Buiten lag mist over het Plein als een zilveren zee. De zestienjarige Alexander hielp die avond in de bibliotheek. Hij hield van oude boeken en droomde ervan ooit schrijver te worden. Terwijl onder hem het gelach klonk uit de feestzaal, ontdekte hij achter een zacht-rood gordijn in de muur een vreemde sleutel van puur goud. Op de sleutel stond één woord gegraveerd:

Lux

Toen de klok twaalf sloeg, begon de vloer van de bibliotheek zacht te trillen. Het was tijd om naar de feestzaal te gaan, maar langzaam schoof een verborgen deur in de muur open toen Alexander de sleutel aanraakte. Een ijzige wind stroomde naar buiten. Even twijfelde hij, maar de spanning trok harder dan zijn angst. Met een kaars in zijn hand daalde hij de stenen trap af. Diep onder De Witte ontdekte hij een zaal mooier dan alles wat hij ooit had gezien. Het plafond leek gemaakt van sterrenlicht. Goud omrande schilderijen bewogen langzaam alsof ze leefden. Midden in de ruimte stond een enorme ronde tafel van wit marmer, omringd door twaalf lege stoelen. En op de troonstoel aan het hoofd zat een man. Hij droeg een zwartfluwelen gewaad met gouden knopen. Zijn haren waren wit als sneeuw, maar zijn ogen brandden fel en donker tegelijk. 'Welkom,' sprak hij langzaam.

'Ik ben Rector.' Het was alsof Alexander droomde. Zijn stem klonk als echo's uit een oude kathedraal.

'Bent u... een lid van De Witte?' vroeg Alexander voorzichtig.

De man glimlachte kil. 'Ik was ooit méér dan dat.' Langzaam stond hij op.

'Eeuwen geleden bouwden wij deze sociëteit als een tempel van verheven mensen. Alleen de besten mochten binnenkomen. Alleen de machtigen. Alleen zij die boven anderen stonden.'

Zijn blik werd scherp.

'Maar nu?' siste hij. 'Nu lachen gewone mensen in mijn zalen. Nu spreken onbekenden alsof zij gelijken zijn.' Hij haatte de verandering van de sociëteit. 'Ik wil De Witte terug zoals het was,' siste hij.

'Stil. Donker. Alleen voor de elite.'

De kaarsvlam begon wild te flakkeren. Schaduwen kropen langs de muren.

'De Witte is zwak geworden.' Plotseling openden zich achter Rector twaalf donkere spiegels. In de spiegels verschenen beelden van hebzucht, arrogantie en jaloezie. Mensen die elkaar uitsloten.

Mensen die zich beter voelden dan anderen.

'De wereld heeft leiders nodig,' sprak Rector. 'Geen zwakheid.'

De lucht werd ijskoud. Alexander voelde angst opkomen.

Op dat moment begon de gouden sleutel in Alexanders hand warm te worden. Een zacht licht vulde de zaal. In dat licht zag hij beelden van de huidige sociëteit: mensen die interesses deelden, ouderen die verhalen vertelden, vrouwen die elkaar aanmoedigden, leden die vrienden werden tijdens bijeenkomsten en diners.

Geen macht. Maar verbondenheid. Is dat het ware geheim van De Witte? Wordt het gebouw gevoed door de ziel van zijn bezoekers? Door wat mensen meenemen in hun hart?, dacht Alexander stilletjes.

Rector strekte zijn hand uit. 'Geef mij de sleutel.' Maar Alexander kneep de gouden sleutel stevig vast. 'Nee,' zei hij schokkend. Hij dacht aan de mensen boven hem in de feestzaal. Hij hoorde hun gelach en deed een stap naar voren.

'Een gebouw wordt niet groot door mensen die zich beter voelen dan anderen,' zei Alexander zachtjes. De gouden sleutel begon fel te stralen. De zaal begon hevig te beven. De kroonluchters barstten uiteen in vonkenregen. Schaduwen stegen op uit de vloer als zwarte golven. Rector groeide hoger en groter totdat zijn mantel de hele zaal vulde als levende nacht.

'Jij spreekt mij tegen?' Alexander trilde van angst. Toch durfde hij nog een stap naar voren te zetten.

'Een huis wordt niet groot door macht,' zei hij. 'Maar door mensen die elkaar welkom heten.'

Het warme licht van de sleutel verspreidde zich razendsnel door de zaal. De donkere spiegels versplinterden één voor één. Schaduwen losten op. Het marmer begon te glanzen alsof de zon onder de aarde was verschenen.

Langzaam nam Alexander nog een stap in de richting van Rector. Rector schreeuwde woedend terwijl zijn gestalte uiteenviel in rook en as: 'Zolang mensen vergeten wie of wat werkelijk belangrijk is...' bulderde hij, '...zal ik terugkeren!'

Toen verdween hij. De stilte vulde de zaal. En midden in die stilte begon ergens boven Alexander muziek te spelen. Een warm, menselijk en levendig geluid.

Toen Alexander de feestzaal binnenging, leek niemand iets gemerkt te hebben. Mensen dansten onder de kroonluchters. Glazen klonken tegen elkaar. Vrienden lachten alsof het gebouw opgelucht ademhaalde. Alleen de oude conciërge keek hem zwijgend aan. Hij droeg witte handschoenen en een gouden speld met het embleem van De Witte.

‘Je hebt het licht beschermd,’ zei hij zacht.

Alexander keek verbaasd op. ‘U wist ervan?’

De oude man glimlachte.

‘Jongen... dit gebouw bewaart drie geesten.’

‘Welke dan?’

‘De geest van hoogmoed.’

Hij wees naar de schilderijen aan de muren waarop voorname personen staan.

‘De geest van schoonheid.’

Hij keek omhoog naar de schitterende plafonds.

‘En de geest van verbondenheid.’

En knikte naar de mensen in de zaal.

‘Welke geest wint..... bepalen de mensen zelf. Weet dat een huis niet warm wordt van stenen, maar van mensen die willen samenzijn.’

Daarna liep hij langzaam weg tussen de gasten en verdween hij alsof hij nooit had bestaan.

Alexander keek nog één keer omhoog naar de hoge plafonds van Sociëteit De Witte. De kroonluchters straalden warmer dan ooit. En heel diep onder het gebouw was het donker en koud, echter de sleutel van het ware licht bleef branden. Niet als teken van macht, maar als teken van glorie wanneer mensen elkaar met open hart ontmoeten en naar elkaar luisteren.

13. Het Turfje

Er was een tijd dat mensen de tijd hadden om elkaar verhalen te vertellen, verhalen over wat er gebeurd was – áls er tenminste iets gebeurd was. En als er niets gebeurd was, vertelden ze verhalen over wat er vroeger gebeurd was. En als de mensen al vaak genoeg hadden gehoord wat er vroeger gebeurd was, vertelden ze elkaar verhalen over wat er had kunnen gebeuren of over wat er misschien ooit had plaatsgevonden. Nooit zullen we precies weten wat er van deze verhalen op waarheid berustte, maar het is niet onwaarschijnlijk dat het volgende verhaal zich ooit heeft afgespeeld.

Ergens, waar de wolken jagen, de golven in de vaarten klotsen en het riet zich buigt onder de straffe wind die vanuit de Ziltzee aan komt waaien, woonde een oude turfsteker met zijn vrouw. Op een dag, aan het eind van de winter, toen de eerste lentestralen van de zon zich door de nevels priemden, klom hij uit de bedstee, waste zich met het ijskoude water uit de sloot, pakte zijn baggerbeugel en stapte in zijn punter, op weg naar zijn vervenershut. Zo deed hij dat al heel zijn leven. Zijn vrouw had hem een kistje meegegeven met 6 maten meel, een emmertje geitenmelk, een kwart zigtje spek en een honingraat om pannenkoeken van te maken. Dat moest genoeg zijn voor een hele week.

Samen met zijn burens, even knoestige mannen als hijzelf, begon hij het seizoen met veentrekken met zijn baggerbeugel. De opgeschepte bagger stortte hij uit op het land en 12 maten meel later stampte hij met zware klompen het laatste water uit de moer. Als de zon genoeg geschenen had, kon hij beginnen om de veenkoek in broodjes te steken. Zo zwoegde hij de hele zomer, week in, week uit, zes dagen lang, belaagd door zwermen geniepig kleine mietsen en hongerige muggen, totdat het veen was opgedroogd tot harde turven.

Elke zaterdag als hij thuiskwam, vroeg hij aan zijn vrouw: 'Komt er al een baby?' En iedere keer zei zijn vrouw: 'Nee, ons turfje heeft zich nog steeds niet aangemeld.' En dan ging het paar zuchtend aan tafel zitten om hun havermoutse pap te eten.

Op een dag, aan het eind van de zomer, kwam een nieuwe beurtschipper langs om alle turven op te halen. Hij vertelde dat de vorige schipper was overleden en dat hij zijn schip en zijn nering had overgenomen. Omdat het huisje van de oude turfsteker aan het eind van de vaart lag, was zijn schip al volgeladen en was er niet genoeg ruimte meer om ook nog de turven van de oude turfsteker mee te nemen.

'Maar waar moeten we dan van leven?' vroeg de vrouw van de turfsteker bezorgd.

De beurtschipper glimlachte, dook zijn kombuis in en kwam met een half turfje weer boven. 'Hier,' zei hij, 'dit kleine turfje is een bijzonder turfje. Het zal u door de winter helpen. Als u het turfje boven het vuur hangt, kunt u een wens doen. Maar pas op!' en hij keek de turfsteker en zijn vrouw doordringend aan. 'U kunt maar drie wensen doen en na de eerste wens zal geen van de andere turven u nog warmte geven. Bij de derde wens zal het turfje vlam vatten en is zijn wenskracht verdwenen. Maar als

troost zal het kleine turfje uw leven lang uw harten verwarmen.' En nadat hij dit gezegd had, trok de schipper zich terug in zijn kajuit en zodra de wind uit een gunstig kwartier kwam, voer hij weg.

De herfst brak aan, de stormen raasden over het rietland en de geur van rijpe rietpollen vulde de lucht. Langzaam kwam in het huisje van de turfsteker de bodem in zicht van de voorraadkast.

Zorgelijk keken de oudjes elkaar aan; ze dachten hetzelfde.

'Zullen we het kleine turfje gebruiken?' vroeg de vrouw.

'Liever niet,' zei de turfsteker. 'Als we een wens doen, hebben de turven hun kracht verloren,' zei de schipper. 'De winter moet nog komen en ik wil niet in de kou zitten. Ik zal kijken of er nog paling in de fuiken zit.' Maar toen hij bij zijn fuiken kwam, waren ze omgewaaid en in de golven verdwenen. Nog één volle maan hielden de oudjes het uit door van het meel van de rietpluimen een waterige pap te maken en van het sap uit de stengels een krachtige drank te brouwen. Maar ze voelden dat ze elke dag magerder werden, en de vrouw van de turfsteker zei: 'Laten we wensen dat we een jaar te eten en drinken hebben.'

'Maar dan zal het vuur geen warmte meer geven,' zei de turfsteker met een bezorgde frons op zijn gelaat. 'Ik heb het nu al koud.'

'Geloof je echt dat onze turf geen warmte meer zal geven? Dat kan toch niet. Moet je zien hoeveel turven we wel niet hebben!'

Ze besloten het turfje uit de turfkist te halen en hingen het voorzichtig aan een touw boven het vuur om op te warmen. En toen ze dachten dat het turfje warm genoeg was voor hun wens, zei de turfsteker op plechtige toon: 'Wij wensen dat we eten en drinken hebben voor de komende twaalf volle manen.'

Opeens hoorden ze een zwaar gerommel in hun voorraadkast en toen de vrouw de deur opendeed, rolden de kazen, worsten, bonen en broden naar buiten. Met een schreeuw van blijdschap begonnen ze alles netjes op te stapelen en zodra ze iets weghaalden om te eten, vulde de voorraadkast zich met hetzelfde aan. Maar wat ze ook deden en hoeveel turven ze ook op het vuur gooiden, de vlammen bleven koud.

Toen viel de winter in, en op de kortste dag van het jaar begon het hevig te sneeuwen.

Klappertandend drukten de turfsteker en zijn vrouw zich tegen elkaar aan, maar de koude kleefde aan hun oude lichamen. Al hun kleren en versleten dekens waren niet genoeg om hen te beschermen tegen de kou.

'Oudje, we hebben geen honger meer, maar zo vriezen we dood. Zullen we wensen dat we warme pelsmantels krijgen?' vroeg de turfsteker en hij hoestte. Zijn vrouw knikte en ze hingen het turfje opnieuw boven het vuur. Als door een wonder begon het turfje warm te worden en ze warmden hun ijskoude handen aan het kleine turfje en spraken hun wens uit: 'Wij wensen dat we warme pelsmantels krijgen,' zei de turfsteker en de oude vrouw voegde er nog snel aan toe: 'En dekbedden van eendendons.' Ze voelden hoe de warmte van hun dikke mantels hun koude botten verwarmden en ze vielen in een diepe slaap, onder een hele stapel donzen dekbedden. Maar ze hadden niet in de gaten gehad dat de snelle toevoeging om dekbedden van eendendons hun derde wens was geweest.

Het turfje dat boven het vuur hing, begon intussen steeds warmer te worden en opeens vatte het vlam. Het touw waaraan het was vastgebonden verschroeide en het turfje viel in het vuur. Maar uit het hoog opblazende vuur stapte een klein meisje met lange haren, zo blond als de rietschoven op het land en ogen zo blauw als een zonnige, winterse lucht en een gezichtje zo mooi als een waterlelie. Voorzichtig kwam ze op de slapende oudjes af en nestelde zich onder de dekbedden tussen hen in.

14. De egel en het verjaardagsfeestje

Er was eens een egel, die heel tevreden leefde in een groot bos. Ze had daar haar eigen holletje en was iedere dag druk met eten verzamelen, nootjes, kastanjes en kleine wormpjes. Ze amuseerde zich met de wandelaars; vooral de kinderen kwamen nog wel eens dicht bij haar holletje, maar die durfden haar niet aan te raken, ze had grote stekels op haar rug. Waren die lelijke stekels toch nog ergens goed voor.

De laatste dagen was de egel aan het tobben. Volgende week zondag zou ze 10 jaar worden en dat zou gevierd moeten worden, maar ze had helemaal geen zin in een feestje. Al haar vrienden waren best gezellig als de egel alleen met ze was, maar allemaal bij elkaar was het altijd gedoe. De duizendpoot, die het altijd over zijn nieuwe schoenen heeft, de muizen die al het eten opeten, de mieren die alsmaar schoon willen maken en de mussen die een vreselijk kabaal maken met hun gekwetter. Dan heb je nog de saaie en sombere mol die altijd in slaap valt. De vos, de grootste van allemaal, zou ze ook moeten vragen; de egel was ook op zijn feestje uitgenodigd. 'Nee, ik zie een feestje helemaal niet zitten,' dacht de egel. 'Ik ben op mijn verjaardag liever alleen en dan trakteer ik mezelf op een lekkere kastanje taart. Ik zal de mier eens vragen, wat zij ervan vindt.' 'Natuurlijk moet je een feestje geven,' vond de mier. 'Het leven moet gevierd worden en je wordt maar een keer 10 jaar.' Tja, daar zit wat in, vond de egel. Ze schraapte al haar moed bij elkaar en schreef toch maar een uitnodiging aan al haar vrienden.

Lieve vrienden

Volgende week zondag word ik 10 jaar. Dat wil ik graag met jullie vieren met een kopje thee en kastanje taart 's middags om vier uur. Ik hoef geen cadeau, maar breng wel een goed humeur mee. Laat je me weten of je komt?

De reacties stroomden binnen en zo waar iedereen kwam. Nou, dat is een goed teken en nu maar hopen dat ze hun goede humeur niet vergeten.

De volgende dag ging de egel haar holletje en haar terras schoonmaken. Ze hoopte op mooi weer zodat ze buiten konden zitten. Toen alles er tiptop uitzag, ging ze kastanjes zoeken en kastanje taarten bakken.

Toen was het zondag, haar verjaardag. De egel had een feestontbijt voor zichzelf gemaakt: thee met honing, heerlijke knabbels en gegrilde wormpjes. Ze keek wat voor zich uit en hoopte maar dat het vanmiddag mee zou vallen. 'Nou ja, in ieder geval is het mooi weer en het zal snel voorbij zijn. Belangrijker is dat het een mooi nieuw levensjaar wordt en ik gezond blijf', mijmerde de egel.

Om half vier stond alles klaar en haar holletje en terras zagen er piekfijn uit. Alleen die ene pluus die bleef alsmaar ronddwalen, ze kreeg die rare pluus maar niet weg.

De een na de ander kwam aanzetten: de duizendpoot begon weer over zijn nieuwe schoenen, die knelden zo... De twee muizen keken al gretig naar de kastanje taarten en de mieren probeerden de pluus te vangen, wat niet lukte. De mol had nog de slaap in de ogen en schrok wakker van het gekwetter van de mussen. De vos hield zich stil; hij wachtte de kastanje taart af. Als die niet lekker was, ging hij er snel van door. 'Lang zal de egel leven,' zongen ze in koor!

Toen gebeurde er iets vreemds. Het rare pluusje werd groter en groter en vormde een grote roze wolk. Er stak iets uit, was dat een kroon? Plotseling kwam er een mooie fee uit de wolk. Ze zweefde in de lucht en zag er prachtig uit in een roze jurk met gouden stippen en een kroontje op haar hoofd.

'Lieve egel,' sprak de fee. 'Je wordt maar een keer in je leven tien jaar. Wat goed dat je je verjaardag samen met je vrienden viert. Ik heb een toverstokje en mijn cadeau voor jou is dat iedereen vandaag een goed humeur heeft en dat het een vrolijk verjaardagsfeestje wordt'.

De fee zwaaide met haar stokje en de lucht werd roze en zoet. Bij het inademen van de lucht werd iedereen vrolijk. Er werd gedanst, gezongen en gelachen. De mol danste met de mussen, de mieren samen met de duizendpoot en zelfs de vos zong mee uit volle borst.

'Wat een feest,' zei de egel. 'Dankjewel lieve fee voor dit prachtige cadeau. Het is de mooiste verjaardag van mijn leven'.

De fee veranderde weer in een pluus, maar de lucht bleef nog lang roze en zoet. Er werd gedanst en gelachen tot dat het donker werd en iedereen weer naar huis ging. 's Avonds in bed keek de egel tevreden terug op het wonderlijke feestje.

Zo zie je maar dat je altijd je verjaardag samen met je vrienden moet vieren. Je moet zuinig zijn op je vrienden, want zo alleen kun je echt niet zonder hen. Je weet bovendien maar nooit of er iets onverwachts gebeurt, zoals vanmiddag de komst van de goede fee, die iedereen vrolijk maakte. Het was een knalfeest en met een blij gevoel viel de egel in een diepe slaap.

15. Teckel Max en de Zeven Verdwenen Worstjes

Er was eens een koninkrijk van dieren met groene bomen, vrolijk fluitende kleurrijke vogels, een mooie azuurblauwe zee en een heel aardige Leeuwenkoning, Pluisje. Koning Pluisje was zo aardig dat hij zelfs tegen de vliegen 'excuseer mij' zei voordat hij ze wegwuifde.

In het kasteel van Koning Pluisje woonde ook een kleine teckel met een guitig snoetje, korte pootjes en een lange rug, genaamd Max. Max maakte altijd grapjes en nam niets serieus.

Op een zonnige morgen, toen de hofkok worstjes met slagroom wilde bereiden, het lievelingsontbijt van de koning, ontdekte hij dat alle zeven worstjes uit de koelkast verdwenen waren. Hij gilte zo hard dat een slapende uil van schrik uit een boom viel: 'MIJN WORSTJES! ZEVEN STUKS! WEG!'

Max, wakker geschud door het gegil, kwam de keuken binnenlopen en vroeg wat er aan de hand was. De hofkok wees naar hem en gilte: 'Hij heeft het gedaan! Kijk naar zijn snuit, kruimels! Eens een teckel, altijd een teckel!' Max, die net zijn snuit likte, keek op met een blik zo onschuldig dat die bijna verdacht was.

'Grijp die worsthond!' riep de hofkok, en voor Max het wist, stond hij in de Grote Gerechtstoren, met haar twaalf gekleurde ramen, één voor elke maand van het jaar, voor de Grote Wijze Uilrechter. Die keek hem over zijn grote ronde bril aan en zei: 'Max de Teckel, u wordt verdacht van de Grote Worstjesroof. Wat heeft u te zeggen? U mag drie redenen geven, niet meer en niet minder.' Hij sloeg met zijn betoverde hamer, die oplichtte bij onwaarheid.

Als eerste zei Max: 'Ik heb de worstjes niet gestolen. Ze zijn zelf weggelopen, denk ik. Worstjes doen dat soms. Ze wilden vast naar een warmer land dan de koelkast.' 'Heeft u, Edelachtbare, het al aan de koelkast gevraagd?' 'En,' voegde Max toe, 'mijn neus weet soms meer dan mijn hoofd, maar die was er deze keer ook niet bij.'

De zaal geloofde er geen woord van: geroezemoes, gefluister en hier en daar gelach vulden de ruimte. De Uilrechter sloeg met zijn hamer op de rechterstafel en riep: 'Oehoe, oehoe, orde en stilte in de zaal!' Bij Max' woorden bleef de hamer opvallend donker.

Toen het weer stil was, zei Max: 'Oké, oké, misschien zijn ze niet weggelopen. Maar kijk, als ik ze gestolen zou hebben, dan zouden er toch kruimels op mijn gezicht moeten zitten? Toch?'

Er viel een korte stilte. Iemand in de zaal wees naar zijn snuit.

'Oh,' zei Max. 'Nou, dat dan misschien niet.'

Meer gejoel, en nu ook een eekhoorn die omviel van het lachen. Weer maande de Uilrechter tot stilte.

Max gaf de derde reden: 'Goed dan. Een enorme, onzichtbare hond heeft het gedaan. Hij is nu trouwens niet hier, want anders had u hem toch niet gezien.' Onder luid gejoel sloeg de Uilrechter met zijn hamer voor stilte en zei tegen Max: 'U hebt recht op uw slotwoord.'

'Echt, Edelachtbare Oehoeheid, ik heb de worstjes niet gestolen, echt niet, ik spreek de waarheid. Ik vind zeven worstjes namelijk veel te weinig.' De hamer bleef donker.

Max' advocaat, Sint-Bernardshond Atticus F., nam het woord. Atticus stond bekend om zijn gevoel voor rechtvaardigheid en verdedigde alleen cliënten van wie hij overtuigd was dat ze onschuldig waren.

'Uw Onschendbare Oehoeheid,' sprak hij met verheven stem, 'mijn cliënt heeft duidelijk last van teckelonnozelheid en heeft geen enkel benul van hetgeen zich hier afspeelt. Maar dat betekent niet dat hij schuldig is. Zelfs een teckel met gevoel voor humor en overmatige eetlust heeft recht op een eerlijk proces. Iemand is onschuldig totdat zijn schuld wettig en overtuigend is bewezen. En mijn cliënt is onschuldig, en dat zal ik u laten zien in de volgende drie rondes van waarheid: getuigen, bewijs en confrontatie.'

Atticus liet de getuigen naar voren komen.

De eerste ronde. Getuige Duif Lodewijk verklaarde dat hij Max om middernacht had gezien; Duif Roderick verklaarde dat het 'overduidelijk' drie uur 's nachts was geweest, en binnen een minuut ging het helemaal niet meer over Max, maar over wie van de twee een beter tijdsgevoel had. De Uilrechter keurde beide verklaringen af.

Eekhoorn Charlotte gaf een gedetailleerd verslag van haar wintervoorraad, tot op het aantal hazelnoten per boomtak nauwkeurig, tot ze werd herinnerd dat dit een worstjeszaak was, geen notenverslag. Ook deze verklaring keurde de Uilrechter af.

Als derde getuige verklaarde Vos Augusta: 'Ik... zag... Max... met... worstjeskrumels. Tot achter zijn oren.' Ze pakte een zakdoekje uit haar tas en veegde een paar krokodillentranen weg met zo veel theater dat er luid applaus klonk. De hamer lichtte rood op, maar niemand lette erop. De Uilrechter kapte het applaus af: 'Dit is een rechtszaal, geen schouwburg.' Augusta's verklaring keurde hij af. Het hele getuigenverhoor had, van eerste duif tot laatste krokodillentraan, precies zeven minuten geduurd. Atticus, die de hamer tijdens het verhoor van Augusta driemaal rood had zien oplichten, wist genoeg.

Tweede ronde: het bewijs. Bij de koelkast waren pootafdrukken gevonden. Deze waren in gips gegoten en door Atticus op een schaalte aan de rechtbank getoond.

'Teckelpoten,' zei Atticus, 'zijn rond, met brede, gespreide teentjes, en de nagels zijn stomp, want een teckel loopt het hele jaar over verharde paden. Bovendien zwabbert een teckel: hij snuffelt, hij zigzagt, zijn spoor staat nooit netjes op één lijn.' Hij hield het gipsafgietsel omhoog. 'Maar kijk hier: langwerpige afdrukken, ovaal, met scherpe nagelpunten die precies een kruisje tussen de kussentjes vormen. En de hele reeks staat in een kaarsrechte lijn, alsof er met een liniaal is gelopen.' Hij liet er een stilte op vallen. 'Dat is geen teckelspoor. Dat is een vossenspoor.'

Augusta keek plotseling heel geboeid naar het plafond.

Derde ronde: de confrontatie. Atticus ging verder met zijn pleidooi: achter een wijnavat was gevonden: een half opgegeten worstje, een rode vossenhaar, en een half verscheurd kladblaadje met de tekst: 'Plan: schuld op teckel. Stap 1: krumels planten. Stap 2: nepgetuige. Stap 3: winnen. Stap 4: worstjes.'

In de zaal was het heel stil geworden.

De Uilrechter keek Vos Augusta aan en zei: 'Mevrouw Augusta, wenst u dit toe te lichten, of leest u het liever zelf voor?'

Augusta sprong naar het raam, gleed uit over haar eigen staart en stuitte op de grond, waarbij een half opgegeten worstje uit haar tas viel.

'Iedereen verdenkt toch altijd de teckel met die snuffelneus, grote eetlust en dat grote mondje,' zei Augusta. 'Hij moet ervoor opdraaien, ze geloven een slimme vos toch altijd.'

De Uilrechter tikte daarop drie keer met zijn hamer, die nu felrood opgloeide. 'Ik spreek u, Teckel Max, vrij. U, Vos Augusta, hebt gelogen en gestolen, en ik veroordeel u tot drie maanden elke ochtend zes uur zeven worstjes braden voor de koning en de hofkeuken, terwijl u zeven keer per dag roept: 'Sorry Max, jouw neus was beter dan mijn plan!''

Max werd vrijgesproken en kreeg een gouden halsbandje met de tekst: 'Kleine teckel, groot gelijk'. De hofkok gaf hem uit schuldgevoel twaalf worstjes, die hij in drie happen opat, grijnzend: 'Worstjes, welke worstjes? Ik heb geen worstjes gekregen.'

En zo leefden Max en alle dieren in het dierenrijk nog lang en gelukkig.

Moraal

Wie oordeelt op reputatie in plaats van op bewijs, oordeelt vaak verkeerd. Zelfs de meest verdachte teckel van het koninkrijk heeft recht op een eerlijk proces, en zelfs de slimste vos kan door goed bewijs worden onmaskerd.

16. Bijzondere Camino-klanken

Er was eens een energiek ooievaars-gezinnetje met moeder Filomena, vader Filostrato en dochter Pampinea. Zij nestelen in Leiden, als bewakers van de rode sleutels van de stad. Ondertussen genieten zij van allerlei muzikale klanken...

Maar op een dag hebben zij daar schoon genoeg van en besluiten een “*sabbatical*” te pakken met een trektocht door Europa. In Spanje - in *Galicia* en de *Extremadura* - schijnt namelijk voldoende inspirerende thermiek te heersen...

Ooievaars zijn namelijk geen vliegers: zij zweven in opstijgende luchtstromen op grote hoogte zonder al te veel energie te verbruiken, precies als zweefvliegtuigen. Zo kunnen zij afstanden afleggen van wel 500 km per dag...

Zo start het drietal op een Zondag om in de *Sint-Jacobskerk* in den Haag de Camino-Stempelpas voor ooievaars op te halen, na de groetjes aan hun broeder in het Stadswapen overgebracht te hebben. Vervolgens zweven zij in de opgaande luchtstromen naar Capellen in Luxemburg. Daarna gaat het verder via Bastogne in de Ardennen richting *Vézelay* in Frankrijk.

Aanvliegend op *Vézelay* worden ze getroffen door de orgel-klanken vanuit de Ste Madeleine: daar wordt de *Toccata & Fuga* van *J.S.Bach* vertolkt, fenomenaal...! De akoestiek vanuit de hoge spitsbogen draagt de orgeltonen door de openstaande kerkpoorten verbazend ver naar buiten. Deze prachtige Kathedraal is overigens al van grote afstand te herkennen aan die ene toren. Dáárop overnacht het drietal ook...

De volgende dag gaat het richting *Lectoure*. Daar landen zij nu eens op een stompe toren en wel die van de *St-Gervais-Protais Kathedraal*.

Het vervoltraject rond *Auvergne* blijkt zeer bosrijk. Afgewisseld door graslanden met de juiste voeding voor ons ooievaar-gezin. Hier komt eveneens Pampinea eindelijk tot haar recht. Zij gaat namelijk na terugkomst biologie studeren aan Universiteit Leiden met als specialisme: ornithologie. Dus wil ze graag die diverse gevederde species in hun habitat goed leren kennen. Zo zijn deze bospercelen specifiek het domein van allerlei roofvogels. En valt het geluid van fladderende buizerds op. Merkwaardig, dat deze roofvogel precies een werkgebied afvliegt van 25 km². Zij blijken namelijk zeer strikte grenzen aan te houden, zowel geografisch als wat biotoop en vegetatie betreft. Als deze buizerds dan de grens van hun werkterrein bereiken, neemt een collega verderop de taak over met precies hetzelfde gefluit in dezelfde toonaard: in As, dus geen A of G. De As ligt namelijk precies perfect in hun gehoor...

Scherend over de bossen op grote hoogte gaat het dan planerend verder richting *Pyreneeën*, aanvliegend op *Saint-Jean-Pied-de-Port*.

Maar dáár gaat het mis, want daar blijkt totaal geen thermiek te zijn: een grijs pak wolken bedekt de pieken van deze bergketen. Gelukkig weet de nieuwgierige Pampinea raad. Zij benadert al gauw drie dwergpaardjes, die daar aan het grazen zijn. De ooievaars weten dan op hun ruggen te klauteren. En na uren ploeteren, komen zij schoorvoetend uitgeput over de bergtop heen.

Na deze lastige passage, glijdt het drietal richting *Léon*. Boven *Pamplona* vangen zij *en passent* nog even het schelle geluid op van trompetten vanuit de plaatselijke Muziekschool. Hier wordt toegewijd geïmproviseerd voor het jaarlijkse Feest van *San Fermin* in juli. Daarbij worden stieren door de smalle straatjes losgelaten richting Arena. Vraag maar aan alle jonge mannen...

Dan gaat het bedaard met uitgestrekte halzen verder richting *Burgos*. Alwaar zij al cirkelend boven het standbeeld van de heldhaftige ridder *El Cid* afzeilen naar de voormalige Kloostergang van de Kathedraal, nu een Museum. Hier genieten zij van de geheiligde atmosfeer rond de waterput. Een prima plek om nog eens diep na te denken over wat het leven van ooievaars in deze tijden zoal te bieden heeft...zo is de opwarming van de aarde voor een gunstige thermiek een relevant klepperend gespreksonderwerp. Ook de aanhoudende droogte blijft zorgwekkend. Leidt vaak tot fikse bosbranden...dus is het vóórzorg, organiserend vermogen, evenals...verantwoordelijkheidsgevoel geblazen!

Aangekomen in *Léon* landen de drie op het platte dak van de *San Isidore's Basilica*, niet ver van de Kathedraal. Van hieruit kunnen zij al klepperend met hun kronkelende nekken uitstekend het spektakel van groepen pelgrims op het plein verderop gadeslaan. Pelgrims zijn duidelijk te herkennen aan de schelp. Bevestigd aan de grote speciale mantel, aparte hoed, of de staf als waardigheidssymbool.

De volgende dag trekt het gezelschap verder en wel naar *Astorga*. Een prachtig stadje met naast de imposante Kathedraal het typische Bisschoppelijk Paleis, ontworpen door *Antoni Gaudi*. Met achter de wit-granieten steen in de voorgevel een prima plek om de nacht door te brengen.

Langzaam maar gestaag zweven zij vervolgens *Galicië* binnen. Te herkennen aan de enorme bossenpracht met de welriekende *eucalyptusbomen*. Al cirkelend op grote hoogte zien zij hier trouwens het aantal soortgenoten behoorlijk toenemen. Nu is het aan vader Filostrato om te beslissen de warme luchtstroom richting het Zuiden naar de *Extremadura* te volgen of gewoon door te vliegen naar het Westen, naar *Santiago de Compostela*? Maar dan valt er plotseling niets meer te kiezen, want het drietal wordt gewoon krachtig meegezogen door de sterke, warmer wordende luchtstroom richting Zuiden. Niets tegen te doen. Gewoon meezeilen. Pas daarna kunnen zij besluiten terug te zweven naar het Noorden naar *Santiago de Compostela*.

Waar nu dus wel op wordt aangestuurd, is het uitzonderlijke *Nationale Park Monfragüe* met de meest karakteristieke flora en fauna rond de *Méditerranée*. Zo blijkt dit een paradijs voor de *Keizerarend*, zo kenschetsend de *Aquila Iberica Imperator* genoemd. Evenals andere uitzonderlijk gevederde species. Ook stroomt hier tussen deze prachtige rotsformaties de Taag traag door oneindig

afwisselend landschap. Ook groepen scholieren bestuderen hier met verrekijkers vol overgave deze bijzondere vogels: *"Begin jong met die liefde voor de natuur"*, kleppert Filomena luid!

Na uitvoerig genoten te hebben van deze uitzonderlijke scènes, zweeft het drietal door naar *Salamanca* richting het Noorden: op de *Ruta de la Plata*, een Romeinse weg vanaf *Sévilla*. Universiteitsstad *Salamanca* is ook weer een juweeltje met die enorme *Plaza Mayor*. De typisch omringende arcades van dit unieke Plein geven voldoende schaduw aan het bruisende leven op de terrasjes. Het drietal besluit hier op het gebouw van de Bibliotheek te overnachten. Daar kunnen zij in alle rust bijkomen van al deze kleurrijke scènes. Pampinea overlegt nog even of zij hier in de toekomst een cursus klepperend Spaans kan gaan volgen. Hier wordt namelijk het origineelste Spaans onderwezen. Het Spaanse gele centrum weerkaatst overigens ook weer een geheel eigen sfeer.

Vervolgens glijdt het gezelschap door naar *Zamora*, absoluut een pareltje. Gelegen boven op een rots met daaronder door de wild stromende *Douro*. Het stadje kent 12 Romaanse Kerkjes met allemaal grote uitpuilende nesten van ooievaars uit de buurt. Als Filostrato cum suis hoog boven dit stadje langs trekt, begint precies ook nog eens het feest van *San Juan*. Dat betekent weer volop muziek, optochten met die reusachtige poppen. Deze wurmen zich door de smalle straatjes met natuurlijk weer volop genietend vooral Spaans publiek...Na een rustige nacht, verheugt het ooievaars-gezin zich opgewonden over het aanstaande ultieme doel van hun tocht: namelijk *Santiago dC*, ook om hun ooievaars-stempelpas in te leveren voor de zo verdiende *Compostela*, het ultieme bewijs van deze *Camino*.

De familie landt vervolgens aldaar op de *Parador de Santiago de Compostela*, naast de bekende Kathedraal. Van hieruit hebben zij een uitstekend uitzicht op het plein: *la Praza do obradorio*. Daarop spelen zich allerlei, fraaie, bijzondere tafelen af. Zoals de binnenkomende zingende pelgrims, dansend en hossend of de groep mountainbikers, die al luid bellend hun fietsen op een grote hoop gooien of een groep musici met glimmende, zilveren fluitjes heerlijke Spaanse melodieën ten gehore schallend of...en ga zo maar door. Een fantastisch schouwspel, waar het drietal volop van blijft genieten. Terwijl door de openstaande deuren van de Kathedraal ook nog eens die sonore stem van die bekende, kleine Non doorklinkt met het *Ultreia*, meegezongen door de gehele Kerk-Gemeenschap...

en na dit unieke schouwspel leefden zij nog lang én gelukkig...

Buen Camino

17. Hoop is de droom van de benauwde mens

In een land hier niet ver vandaan heerst een vreselijk en grimmig gewapend conflict. Kinderen in ziekenhuizen, ouden van dagen in hun onderkomens en zuigelingen in hun wiegjes worden gedood of verminkt.

In een van de geramponeerde en gebombardeerde nederzettingen woonden in een halfverbrand hutje een moeder en haar enige nog levende kind. Van de lieve, zorgzame en immer behulpzame vader aan het front hadden zij al maanden geen berichten ontvangen. Wel verontrustende tijdingen van verre vrienden en verwanten.

In het scharrige, met kaarslicht verlichte keukentje annex slaap- en badkamer, bereidde de moeder een karige maaltijd op een wankel flakkerend houtkacheltje. Het dochtertje, met rode konen van de kou, keek op uit haar verfomfaaide sprookjesboek en richtte met intense liefde haar blik op haar moeder. Buiten was het bitterkoud en niet ver weg hoorden ze het zware geschut van de Onverlaten. Af en toe gierden raketten over die niet ver van hen vandaan met donderend geweld insloegen. Er was nog maar voor een paar dagen eten. Daarna? Ja, dát wisten ze niet met hun beklemd harten.

De nacht viel snel en spoedig werd het aardedonker. Bij het walmende kaarsje zaten ze dicht bijeen, de armen om elkaar geslagen, lepelend van het lauwe prutje. De donder der kanonnen leek na een tijdje een weinig te verstommen en ook de lichtsporen van de raketten lieten zich niet meer zien. Het werd voor het eerst sedert lange tijd stil. De lucht brak open en bij het schijnsel van de bijna volle maan meenden ze vaag in de vrieskou iets te horen. Een ver gerucht van schuifelende schreden door de sneeuw. Voorzichtig tuurden moeder en kind door een kogelgat in de gehavende vervelozende deur. Bewoog daar iets of iemand? Misschien een dier dat de hel had overleefd?

Langzaam kroop het nader en nader.

Hoorden ze daar niet een stem die hen van verre toe riep?

Het zou toch niet... nee.. dat leek onwaarschijnlijk.. maar toch?

Tussen de ruïnes en de granaattrechters ontwaarden moeder en dochter tenslotte niet één maar drie, bepakt en bezakte figuren.

Was dat Volodymyr, haar dierbare man samen met twee onbekende rijzige mannen? Ze brak in tranen uit en de kleine Elena holde met wijd uitgestoken armpjes op haar vader af.

Ach, na al die tegenslagen dan toch in de Kerstnacht een wonder dat zich openbaarde.

Ze omarmden elkaar uitbundig en barstten uit in tranen van geluk.

Na ál die maanden onzekerheid was hun diepste wens tóch uitgekomen.

Wat verlegen maakten de twee vreemdelingen zich bekend.

'Scholten, Jaap Scholten,' zei de lange vriendelijke buitenlander. 'En ik ben Tommy Wieringa,' sprak de kale bewegelijke man met pretogen. Ze pakten hun tassen uit en legden de broden en de gedroogde vissen op het wankel tafeltje. De drie flessen, Shabu Kelti-Turuk Reserve, zetten ze ernaast. De vreemdelingen hadden aantoonbaar kennis van het Goede.

'Dit is te mooi om waar te zijn,' zeiden ze in nauwelijks begrijpelijk Oekraïens. 'Hier moeten we een verhaal over schrijven. Over hoop en troost.'

En dát deden ze.

18. Het land Libris

In een land hier ver vandaan woont het volk van Libris. In dat land, nog verder dan de wolken en ver achter de hoge bergen, groeien de boeken aan de bomen. Elk kind dat wordt geboren kent naast de basistaal direct een vreemde taal, meestal de taal van hun moeder, maar niet altijd. Daardoor is het altijd weer een verrassing in welke taal het kind direct na de geboorte spreekt. Pas later op school leren ze twaalf talen.

Bij het rijke deel van het land groeien grote en dikke boeken in allerlei talen. De grond is vruchtbaar doordat er veel taalwormen onder de boom leven. Het zijn deze taalwormen die de tekst voor de boeken leveren. Het arme deel van het land heeft geen vruchtbare grond en daar moeten de mensen zelf hun boeken schrijven. De kinderen worden ook maar met één taal geboren en altijd dezelfde taal. Het is de basistaal van het land.

Schrijven is dus voor de armen en de koning van het land Libris verafschuwt dit deel van het land. Zelf is hij opgegroeid in het rijke deel en hij heeft dus nog nooit zelf geschreven. Hij kan wel ongeveer tien talen lezen, maar hij spreekt slechts de basistaal. Er wordt gefluisterd dat de koning eigenlijk in het arme gedeelte van Libris is geboren en daarna door een rijke familie is geadopteerd. De koning ontkent dit echter in alle toonaarden.

Het was een zonnige dag toen in het arme deel plotseling een groot en dik, meertalig boek begon te groeien aan een dunne sprieterige boom. Normaliter kwamen daar hoogstens enkele columns uit en heel soms een langer essay. Maar ditmaal bleef het verhaal maar groeien, langzaam kwam er een harde koft omheen, die nog even later veranderde in een dikke, bewerkte leren omslag met zilveren sloten. De boom boog helemaal door en enkele sterke mannen moesten de boom ondersteunen om te zorgen dat hij niet brak. De bevolking stond eromheen en riep van ahh en ohhh. Dit boek was misschien wel het mooiste boek dat ooit in het land van Libris gegroeid was. 'Eindelijk,' hoorde je overal. 'Eindelijk groeit er bij ons ook een echt rijk boek.'

Toen de koning hiervan hoorde, ontstak hij in een vreselijke woede. 'Wie heeft er taalwormen gestolen? Welke arme dwaas heeft dat gedurfd? Neem dat boek in beslag en sleep de dief naar het open plein!'

Het open plein is precies het midden van het land waar arm en rijk aan elkaar grenzen. Alleen bij grote feesten of andere belangrijke gelegenheden komt de hele bevolking hier bijeen. In het midden staat een grote boom, misschien wel de grootste van het land. Prachtige boeken groeien hieraan, maar alleen op de derde dag van de zevende maand. En het was nu precies die derde dag van de zevende maand en juist op het moment dat er een arme dwaas, een dunne ongeschoren man in versleten kleren, het plein werd opgesleept, begon er een boek te groeien, mooier dan alle andere boeken in het land, behalve.... het boek dat nog maar pas in het arme deel was gegroeid.

De dunne man die het plein werd opgesleept was Aristos, een schrijver. In Libris schreven alleen de arme mensen omdat bij hun geen boeken groeiden. Aristos was een van de schrijvers die al veel boeken geschreven had. Hij was arm en had geen gezin, want van schrijven word je niet rijk in Libris en eigenlijk zijn schrijvers de minst gewaardeerde burgers. Want waarom zou je schrijven als de boeken aan de boom groeiden? In Libris vindt men dat een nutteloos beroep, dat je alleen in het arme deel vond en zelfs daar hoorde je als schrijver tot de onderkant van de samenleving. Je kon beter boer, bakker of slager zijn, dan had je tenminste een zinvol beroep.

De koning had een schuldige nodig omdat hij ervan overtuigd was dat het een misdaad moest zijn als er in het arme deel zo'n mooi boek groeide. De wachters van de koning wisten ook niet wie schuldig kon zijn, dus kozen ze een arme, oude man. Niemand zou Aristos missen, dachten ze en de koning zou boos op hen worden als ze geen schuldige konden vinden.

Nu moesten ze het boek nog halen, maar dat was veel lastiger. De sterke mannen die de dunne boom moesten ondersteunen, wilden het boek niet geven. Het was hun boek en daar moest de koning van afblijven, vonden ze. Daar waren alle omstanders het mee eens. De koning was toch al niet populair in dit deel van het land.

'Blijf van ons boek af,' riepen ze. 'Het is ons boek.'

Uit de menigte kwamen nog meer sterke mannen die allemaal om de boom met het boek gingen staan.

'Kom het boek maar halen, als je durft,' riepen ze naar de wachters. Maar die durfden dat niet. Eigenlijk hadden ze nog nooit geweld hoeven gebruiken. Dreigen was altijd genoeg geweest. Ze keken elkaar aan en renden toen hard weg, terug naar het paleis van de koning.

Daar wachtte de koning de wachters op.

'Waar is het boek?' riep hij boos toen de wachters met lege handen terugkwamen.

De wachters keken elkaar aan en durfden niet te zeggen dat ze het boek niet hadden omdat ze waren weggerend voor de sterke mannen uit arm-Libris.

'We dachten dat we het boek maar beter konden laten doorgroeien,' probeerden ze nog, maar de koning wilde daar niets van horen.

'Stelletje nietsnutten, die jullie zijn!' riep hij. 'Dan haal ik het zelf wel,' en hij sprong op zijn paard en galoppeerde weg. De wachters gingen snel achter hem aan, want als ze dat niet deden, zouden ze zeker gestraft worden.

Toen de koning aankwam bij de kleine boom met het grote boek, lieten de mensen hem door. Het was tenslotte wel de koning.

'Laat me erdoor,' riep hij tegen de sterke mannen. En ook zij gingen opzij voor de koning. De koning liep naar de boom, waar nog steeds een aantal sterke mannen de tak ondersteunde waar het boek aan was gegroeid. De koning pakte het boek en rukte eraan om het los te krijgen. Maar dat lukte niet, hoe hij ook rukte en trok, het boek bleef vastzitten aan de boom.

De menigte die in een grote kring rond de boom stond, begon te grinniken. Eerst nog zachtjes, maar het gelach werd steeds harder, totdat iedereen zich op de knieën sloeg van het lachen. De koning die nog steeds aan het boek stond te trekken, werd bozer en bozer. De wachters die achter hem aan waren gekomen, durfden zelfs niet dicht bij hem te komen.

De koning liep helemaal rood aan en was nu echt woedend. Hij pakte zijn zwaard en met een grote slag hakte hij de tak, waaraan het boek hing, van de boom. Triomfantelijk keek hij om zich heen. Dat zal ze leren. Hoe durfden ze de koning uit te lachen!

Het boek lag nu op de grond en uit het boek kwamen duizenden gouden taalwormen die allemaal de grond in kropen. Het boek leek nu rond te draaien en opeens ging het omhoog en leek te vliegen. Het maakte een rondje om de boom en vloog toen met grote snelheid richting het grote open plein. De koning en de wachters sprongen op hun paarden en gingen snel naar het open plein. Ook alle mensen gingen nu in een grote optocht achter hen aan.

Toen de koning aankwam zag hij nog net hoe het boek uit arm-Libris tegen het boek op het plein aanvloog. Met een grote knal en met veel vuur, alsof het vuurwerk was, smolten de beide boeken samen. Nu was het zo'n groot boek dat de boom op het plein doorboog en het boek losliet. Daar lag het op de grond.

Het was doodstil en iedereen hield de adem in. Zelfs de vogels waren gestopt met vliegen. Iedereen keek naar het boek en wachtte tot er iets zou gebeuren. Maar er gebeurde niets. Ze wachtten en wachtten, maar er gebeurde niets. De mensen begonnen te fluisteren dat ze geen zin meer hadden om nog langer te wachten. Sommigen maakten al aanstalten om terug te gaan, tot er ineens rook uit het boek kwam. De grote leren omslag met de zilveren sloten leek open te willen, maar het was nu zo'n groot boek dat het niet lukte. Telkens viel het weer terug als het even open was gegaan.

'Help dan toch!' riep de koning naar de wachters, maar die durfden niet dicht bij het rokende boek te komen.

'Slappelingen,' riepen de mensen, maar zelf durfden ze ook niet dichterbij te komen. Behalve de sterke mannen, die eerder het boek hadden ondersteund. Drie mannen liepen naar het boek en samen opende ze het boek, zodat iedereen de eerste pagina kon zien.

'Er staat iets belangrijks in,' riep een van de drie. 'Het lijkt wel een opdracht.'

Toen de koning in de gaten had dat er geen gevaar was, liep hij naar het opengeslagen boek. Maar toen hij de opdracht las, keek hij verschrikt om zich heen en wilde hij het boek weer sluiten. Maar dat lukte hem niet, het was veel te zwaar.

Ondertussen was Aristos dichterbij gekomen. Iedereen wist nu wel dat hij onschuldig was.

'Mag ik eens kijken?' vroeg hij beleefd aan de koning. Eerst wilde die dat niet toestaan maar toen hij begreep dat hij het niet meer kon tegenhouden, liet hij hem zijn gang gaan.

Nu kwamen er veel meer mensen om het boek staan en iedereen kon nu lezen wat er stond.

'Degene die de drie vragen juist weet te beantwoorden zal koning zijn van Libris. Er mogen maar drie deelnemers zijn om de vragen te beantwoorden: iemand uit rijk-Libris, iemand uit arm-Libris en de koning. Het boek geeft zelf de juiste antwoorden.'

Daaronder stonden de drie vragen, maar in een taal die niemand kende. Pas als de drie kandidaten bekend waren, zou er telkens een vraag vertaald worden.

De koning vond het maar niets, maar de mensen riepen dat het de wil van het boek was. Uit rijk-Libris drong een grote man naar voren. Het was Minos en hij was de rijkste man van het land. Niemand durfde hem tegen te spreken en bovendien vonden ze hem ook wel geschikt als koning. Misschien zelfs wel beter dan de huidige koning.

Uit arm-Libris was nog niemand naar voren gestapt. Men had hier zo'n hekel aan de koning dat niemand zijn plaats wilde innemen. Ineens riep iemand uit de menigte, 'Laat Aristos de vragen beantwoorden, hij is tenminste een wijs man.'

Daar was iedereen het mee eens en ineens riep iedereen 'Aristos, Aristos, Aristos.'

'Als jullie dat willen, dan doe ik dat voor jullie, maar ik wil helemaal geen koning worden.'

Maar het volk bleef zijn naam roepen.

'Goed, ik zal het doen, maar nogmaals, ik wil geen koning worden.'

Dat zien we dan wel, riepen ze. Eerst maar de vragen beantwoorden.

Nu de deelnemers bekend waren werd de eerste vraag vertaald door het boek. De vragen werden voorgelezen door Animo, de oudste inwoner van Libris. De deelnemers zouden hun antwoorden op een papier schrijven en aan Animo geven. Die zou dan de antwoorden voorlezen. De volgorde was dat hij eerst het antwoord van de koning zou voorlezen, daarna dat van Minos en als laatste dat van Aristos. Hoe het boek het juiste antwoord zou laten weten, wisten ze niet, maar waarschijnlijk zou Animo dat kunnen lezen in het boek.

Animo stak zijn hand omhoog en iedereen was doodstil. De eerste vraag.

Waarmee schrijft de schrijver?

De koning lachte, dat was niet zo moeilijk en hij schreef zijn antwoord op. Ook Minos had al snel een antwoord opgeschreven. Aristos dacht diep na en schreef toen zijn antwoord op. Alle drie leverden ze hun papiertje in bij Animo. Die las de antwoorden en begon toen bij het antwoord van de koning.

'Met een pen,' las hij het antwoord voor. Er gebeurde niets met het boek. Animo pakte het papiertje van Minos en las voor:

'Met zijn fantasie,' was zijn antwoord. Heel even leek er een glans over het boek te gaan, maar dat kan ook gezichtsbedrog zijn geweest. Als laatste pakte Animo het papiertje van Aristos. Iedereen hield zijn adem in, want dit was het beslissende moment.

'Met zijn hart,' las Animo voor van het papiertje van Aristos. Nu begon het boek te gloeien en te trillen. Animo keek in het boek en knikte met zijn hoofd. Dat was het juiste antwoord!

Deze vraag had alleen Aristos goed beantwoord.

De menigte joelde en riep zijn naam, Aristos, Aristos!

Weer stak Animo zijn hand omhoog en iedereen was direct weer doodstil. De tweede vraag.

Wat is de belangrijkste taal in Libris?

Met deze vraag kon je meerdere kanten op. Was het de basistaal omdat iedereen die sprak, of was het juist de twaalfde taal, die hoofdzakelijk door de geleerden werd gebruikt? Of was er nog een ander antwoord? De koning en Minos hadden al snel een keuze gemaakt en opgeschreven. Aristos twijfelde en kraste zijn eerste antwoord door en schreef een nieuw antwoord. Animo haalde weer de papiertjes op.

‘De basistaal,’ was het eerste antwoord. Er gebeurde niets. Het boek bleef gewoon liggen.

‘De twaalfde taal,’ was het antwoord van Minos. Maar ook nu bleef het boek gewoon liggen.

Nu kwam het antwoord van Aristos. Zelfs Animo vond het spannend. Hij kon het antwoord niet zo goed lezen omdat Aristos het eerste antwoord had doorgekrast.

‘De taal van de liefde,’ las Animo voor. Maar nu gebeurde er niets met het boek. Maar Aristos snelde naar voren en zei dat hij het verkeerde antwoord had voorgelezen en hij wees Animo waar het juiste antwoord stond.

‘De taal der wijsheid,’ las hij nu voor. Ditmaal begon het boek wel te gloeien en Animo keek in het boek en stak zijn hand omhoog.

‘Dat is wel het goede antwoord,’ zei hij en hij wees weer naar Aristos.

Aristos had al twee antwoorden goed beantwoord en de andere twee nog geen een. De koning begreep inmiddels wel dat hij niet langer koning zou zijn als ook de derde vraag beantwoord moest worden. Nu stak hij zijn hand omhoog en weer was er stilte.

‘Niemand weet waar dit boek vandaan komt en niemand weet waar de vragen vandaan komen. Het is toch vreemd dat we zo de koning moeten kiezen. Ik begrijp dat het koningschap anders moet worden ingevuld. Dat heb ik inmiddels wel geleerd. Zullen we ophouden met deze vragen? Dan halen we de scheiding tussen arm en rijk weg en verdelen we de rijkdom eerlijk.’

Dat was nogal wat. Zoiets hadden ze nog nooit gehoord van de koning. Zou hij echt wat geleerd hebben? Het aanbod was wel aantrekkelijk. Eindelijk zouden ze van de akelige scheiding tussen arm en rijk af zijn. Een deel van de menigte wilde wel. Maar een ander deel geloofde de koning niet zomaar. Zou hij wel zijn woord houden? Hoe moesten ze nu verder?

Ze besloten het aan Animo te vragen. Tenslotte werd hij ook als een wijs man beschouwd.

‘Laten we alle drie de kandidaten vragen om, als ze koning worden, de scheiding op te heffen. Dan kunnen we toch de derde vraag stellen en verdwijnt de scheiding in elk geval.’

Dat vond men een goed idee en de drie de kandidaten gingen akkoord.

Het volk wist nu in elk geval dat er iets goeds uit deze wedstrijd kwam. De spanning was daardoor wat minder.

Het duurde even voordat iedereen stil was toen Animo voor de laatste keer zijn arm omhoog stak en de derde vraag stelde.

Waar komen de taalwormen vandaan?

Dat was geen gemakkelijke vraag. De koning keek in het rond en zocht hulp maar niemand durfde iets te zeggen. Ook Minos dacht diep na en twijfelde. Tenslotte schreef hij iets op. De koning had geen idee, leek het wel. Totdat hij ineens een antwoord had en dat opschreef. Aristos had al direct

een antwoord opgeschreven alsof hij het antwoord al direct wist. Dit was echt een moeilijke vraag. Animo haalde de papiertjes op en keek alvast naar de antwoorden.

Het antwoord van de koning was vrij simpel.

'Uit de grond,' las Animo voor. Niemand had verwacht dat het boek zou reageren en dat gebeurde dan ook niet. Hier en daar hoorde je zelfs een lach.

Het antwoord van Minos was al niet veel beter.

'Uit rijk-Libris,' was zijn antwoord en ook nu gebeurde er niets.

Zou Aristos ook nu weer het juiste antwoord hebben? Hij had al zo snel iets opgeschreven alsof hij het zeker wist. Animo vouwde het papiertje open las voor.

'Uit de ziel van de overleden schrijvers van Libris.' Ditmaal begon het boek heel fel te gloeien en het leek zelfs even op te stijgen. Animo keek in het boek en knikte van ja. Weer had Aristos het goed.

'Hoe weet jij dat?' vroeg de koning verbaasd.

'Ik wist het niet maar ik wist dat er geen ander antwoord kon zijn. Taalwormen zijn wijs en wijsheid komt van schrijvers. Dus als wij onze schrijvers begraven na hun dood, vloeit hun wijsheid de grond in en daar zijn de taalwormen.'

Het volk werd nu enthousiast.

'Aristos als koning,' riepen ze allemaal. 'Aristos is onze nieuwe koning!'

Ditmaal stak Aristos zijn beide handen omhoog en iedereen werd stil.

'Lieve mensen, dank jullie wel voor jullie enthousiasme. Maar om koning te zijn moet je de talenten hebben om te kunnen regeren. Ik weet niet of ik die heb. Ik heb mijn hele leven boeken geschreven en dat doe ik het liefst. De koning heeft ingezien dat een koning van Libris moet regeren over heel Libris en niet alleen over het rijke deel. We hebben alle drie beloofd om de scheiding tussen arm en rijk Libris weg te halen. En toen de koning het boek van de boom afhakte zagen jullie allemaal dat er duizenden gouden taalwormen de grond in gingen. De grond van wat vroeger arm-Libris was, is nu ook rijk aan taalwormen.'

Iedereen was stil en was benieuwd wat er nu zou gaan gebeuren.

Aristos pakte nu de hand van de koning en die van Minos.

'Als we nu eens samen een belangrijk besluit nemen. De koning blijft koning en belooft dat hij een eerlijke koning zal zijn voor heel Libris.' De koning knikte heel hard van ja.

'En Minos deelt zijn rijkdom met de mensen die het nodig hebben.' Nu knikte Minos ja.

'Minos wordt de eerste adviseur van de koning en ook ik zal de koning adviseren. Ik wil graag blijven schrijven en als het mag zal ik een grote bibliotheek opzetten in Libris. Een bibliotheek met alle boeken van Libris. Zo heeft iedereen toegang tot alle boeken van Libris.'

Iedereen joelde nu van enthousiasme.

'Het wordt nu echt beter, het wordt beter!' riepen ze allemaal en er werd een groot feest gegeven.

De koning beloofde om het beter te doen. En als hij het even niet wist, vroeg hij raad aan Minos of aan Aristos. Minos deelde wat hij had en niemand was nog arm. Aristos bouwde een grote bibliotheek en midden in de bibliotheek stond een grote stenen tafel met daarop het grote, mooie boek dat hen zoveel wijsheid had gegeven.

Als je daarin keek, zag je de beloftes die de drie mannen hadden gedaan. Wie dat erin had geschreven wist niemand. Misschien waren er toch een paar gouden taalwormen blijven zitten.

19. De Stekkerman

In een land, heel ver hiervandaan, je was zeker wel twee weken onderweg als je ernaartoe wilde en dan nog was je er niet, en als je bijvoorbeeld met de Duitse Spoorwegen onderweg was, kon het wel tijden duren voor je aankwam, maar los daarvan: in dat land woonden de Gele en Groene Flummelaars.

Het was een mooi land, dat Flummelaarsland, voor de Gele en Groene Flummelaarskinderen was het een Paradijs, want waar je ook keek, overal stonden spellen, schermen, screens en computerprogrammeurs en je struikelde over de pedelecs en de accu-gedreven fatbikes, 'Bit' en 'Chip' waren de populairste kindernamen, al jaren; er was eigenlijk alles.

Alle screens hadden een naam, dat maakte de gesprekken tussen de kinderen en al die schermen wel zo gemakkelijk: een Flummelaarskind hoefde bijvoorbeeld maar tegen een scherm te zeggen: 'Victor-Gijs Zeventien (er waren zoveel schermen dat ze niet alleen een naam, maar ook een nummer hadden – er waren om maar iets te noemen DriexDriexDrie Victor-Gijzen), 'kun je even jezelf wissen en weer opstarten, er zit een ietsiepietsie kleine softwarefout in je kleurstelling en ik zie er gewoon niet uit met zo'n groenige glans in mijn haar – zeg maar: als een beeldbuis 1968 - en ik heb vanavond een verkleedpartijfeestje'. Dan schoof Viktor-Gijs zich in het scherm van de vraagster en paste alles naar wens aan. (Ik leg het maar simpel uit voor je ouders die toch nooit iets begrijpen van schermen en computers en software en Tikkies, alsof Viktor-Gijs zo krakkemikkig was dat hij niet Zeven- Dimensionaal bestond en niet-bestond. Dat was al jaren zo, wat zeg ik, decennia.)

Heel populair onder de zesjarige kinderen was bijvoorbeeld het softwarepakket waarmee ze hun portretfoto's veranderden. De portretten van de meeste kinderen zagen er allang niet meer uit zoals ze in het echt waren. Het waren kleine tovenaars. De meeste ouders wisten allang niet meer precies hoe hun eigen kinderen er in het echt uitzagen en dus helemaal niet leken op de ZevenDfantasie-foto's die de kinderen zelf hadden omgetoverd. Voor de kinderen had dat grote voordelen. Bijvoorbeeld: Als ze kattenkwaad hadden uitgehaald (niet dat ze daar ooit tijd voor hadden met al die schermen) en hun ouders wilden met de school een 'Goed Gesprek' over hun kinderen voeren, dan spraken niet de ouders en het Onderwijzend Personeel en de kinderen met elkaar, maar de schermen, zonder dat er een echt kind of een echte ouder aan te pas kwam.

De ouders vonden het prima. Ze hoefden niet om te kijken naar hun kinderen, dat deden de schermen wel voor hen. De schermen stonden permanent op 'Goed & Prachtig' ingesteld dus dat was ook prima. Een geweldige uitvinding was de computergestuurde buggy die het de vaders in de weekeinden mogelijk maakte om met de peutertjes te gaan hardlopen zonder dat ze hun mobiel moesten afzetten. Dus spraken ouders en kinderen niet meer met elkaar maar spraken hun voortdurend opgepoetste portretten met elkaar. Iedereen blij. (En de vaders die eigenlijk met de kinderen hadden moeten hardlopen, rommelden gewoon een beetje met de schermen zodat het

kleine peutertje er elke week wat dikker uitzag en al zo aardig leek te kunnen hardlopen, vader en moeder waren heel trots want 'qua schermbeleving' kwam hun kroost mega naar voren.)

De enigen die er niet zo goed in pasten in dat schermen-land, waren De Neuzelaars, die altijd overal problemen zagen en die riepen: Laat die kinderen nu eens iets DOEN, bijvoorbeeld buitenspelen. Altijd maar die schermen dat is bereslecht voor je ogen! Die Neuzelaars waren dus een irritant en ouderwets volkje met achterhaalde denkbeelden, zo in de trant van vrijheid van mening, nou ja, zonder die mening ging alles gewoon prima en die Neuzelaars, als je ze gewoon negeerde, had je geen last van die mopperkonten. Maar verder liep alles op rolletjes.

En toch: die Neuzelaars bleven roepen dat het gewoon niet zo verder kon. Gelukkig waren er niet zo veel Neuzelaars en als ze echt een probleem zouden worden, konden ze het beste in een oude gevangenis worden opgesloten met krakkemikkige schermen of – maar dat was wel heel erg drastisch - De Stekker Eruit!).

Maar toen kregen de Neuzelaars steun van een Hele Belangrijke Flummelaar, de Baas van alle Flummelaars. Hij heette Viktor-Gijs de Stekkerman. De kinderen leerden van jongs af aan dat je geen ruzie moest maken met De Stekkerman. Hij was de enige die wist waar in Flummelaarsland de Stekkers lagen, dat wist verder niemand. En wat was Flummelaarsland zonder stekkers? NIETS!

Als de Stekkerman zijn dagelijkse rondrit maakte door Flummelaarsland verliet iedereen even zijn of haar beeldschermen en knikte Stekkerman goedkeurend toe en keerde dan weer snel terug naar het scherm en zag opgelucht dat de stekkers er nog allemaal in staken. Geen probleem dus, maar even was iedereen een beetje zenuwachtig want Stekkerman hoefde maar 'klik' te fluisteren en daar gingen een paar miljard Tetra's nou dat wil je niet weten.

Maar er was iets gebeurd. Er was een klein wolkje voor de zon – zo zeg je dat wanneer het allemaal niet helemaal toppie is. De Stekkerman deed een beetje vreemd. Hij was in een oude grot geweest, op een geheime plek in Flummelaarsland, die niemand behalve Stekkerman wist, en hij had iets afschuwelijks meegemaakt. Hij was zich rot geschrokken. Er lag nog wat oude rommel in de grot, al jaren, en toen, toen gebeurde het. Hij opende zo maar een oude kist en gaf een akelige schreeuw en 'Nee, nee, genade' gillend was hij weggerend, maar na een paar dagen was hij teruggegaan, want bang was hij niet. Toen zag hij het: in de kist onder allerlei troep lag een papieren Boek en dat boek had hem recht in de ogen gekeken en zelfs de Stekkerman was totaal in paniek geraakt.

De Stekkerman vertelde tijdens zijn rondritten wat hem was overkomen. 'Nee, maar!' riepen de kinderen, 'Wat geinig dat je een papieren boek hebt, hoe kom je erop, geniaal gewoon, dat willen we ook.' Dat kregen ze dan ook: allemaal een papieren boek. Maar na een paar dagen riepen de kinderen: 'Leuk hoor dat papier maar die software kan werkelijk helemaal niets.' Want papieren boeken reageren niet, spreken niet terug. En plotseling begonnen de ouders voor te lezen uit die maffe teksten in die boeken en ze zeiden nou, hier hebben we echt niets aan: je kunt zo'n boek net zo goed verbranden, heb je nog een leuk klimaatbestendigend vuurtje voor op het strand in Scheveningen (ze zeiden natuurlijk niet echt Scheveningen want ze woonden in Flummelaarsland en

ze hadden dus nog nooit van Scheveningen of Arnhem of Dronten gehoord. Zie de eerste regels van dit Sprookje, heel ver weg.) 'Nou, we vinden er niks aan', zeiden ze tegen de Stekker en in hun avatar-videogesprek met hun ouders, nou ja, met de grote mensen die dachten dat zij de ouders waren. En de kinderen en de ouders staken die boeken in de fik en gingen weer vlug terug naar hun Beeldschermparadijzen.

'Minkukels,' riep de Stekkerman, je weet niet wat je weggooit, je hebt geen idee wat er in die boeken staat!'

'Die Stekkerman is een hele bink,' morde de bevolking, 'maar hij krijgt misschien iets te veel praatjes. Hij denkt zeker dat hij de baas is, maar dat is hij toevallig niet. We willen onze schermen behouden want alleen daar krijgen we te lezen wat we moeten denken en alleen daar heb je talkshowquizen waarin enge Dwarsliggers uit ons Frummelaarsland worden verwijderd.'

'Minkukels! Ik trek De Stekker eruit,' brulde Stekkerman. En boem, pats, het vonkte zelfs, maar Stekkerman trok in één keer de stekker eruit, de schermen hielden op, de buggies bleven steken, de auto's bewogen niet meer, de talkquizen hadden niets meer te melden, de barristas stonden stil met hun handen vol met koffiebonen. Zo. Dat was dat. En verder hoorde niemand ooit nog iets van die Flummelaars. En ze leefden nog lang.

20. Krokje en Aapje in het Land van Straks

Aan de rand van een groot en rommelig bos stond een klein huisje van riet. Het dak bestond uit brede bladeren die precies over elkaar vielen, behalve wanneer het regende. Dan vielen ze net níét precies over elkaar en moesten er drie emmers, twee pannen en een oude theepot op de vloer worden gezet. In dat huisje woonden Krokje en Aapje.

Aapje was klein, snel en nieuwsgierig. Hij klom in bomen omdat ze er stonden, maakte doosjes open omdat ze dichtzaten en sprong in plassen om te onderzoeken of ze werkelijk zo nat waren als ze eruitzagen.

Krokje was groen en stevig. Hij had korte poten en een hoofd vol gedachten die hij altijd minstens drie keer omdraaide voordat hij ze uitsprak.

Waar Aapje sprong, keek Krokje eerst naar beneden.

Waar Aapje 'Ja!' riep, zei Krokje: 'Laten we daar heel even over nadenken.'

En wanneer Aapje vroeg: 'Hoe lang is heel even?', antwoordde Krokje: 'Dat weet je pas als het voorbij is.'

Toch waren ze precies de juiste vrienden voor elkaar. Aapje bracht Krokje naar plekken waar hij uit zichzelf nooit zou komen. Krokje zorgde ervoor dat Aapje daar meestal heelhuids van terugkeerde. Iedere avond zaten ze op de drempel van hun huisje. Dan zong Aapje het begin van hun lied en mocht Krokje verzinnen hoe het verderging.

*Krokje en Aapje gaan samen naar het bos,
samen naar het bos,
samen naar het bos.
Daar zagen ze toen een heel bijzonder licht.
Wat zou dat nou toch zijn?*

Op een avond, toen de vogels al stil waren maar de nacht nog niet was begonnen, gebeurde precies dat.

Tussen de bomen flakkerde een bleek licht.

'Wat zou dat nou toch zijn?' fluisterde Aapje.

'Iets waar we morgen bij daglicht naar kunnen kijken,' zei Krokje.

'Maar morgen is het misschien weg.'

'Dat zou een uitstekend resultaat zijn.'

Aapje liep het bos in.

Krokje zuchtte en volgde hem, zoals hij bijna altijd deed.

Ze liepen verder dan het mospaadje, verder dan de boom waarin de eksters hun lepeltjes bewaarden en zelfs verder dan de kromme eik waarvan alle dieren zeker wisten dat daar het bos ophield.

Tussen de wortels lag een poel. Hoewel de hemel donker was, glansde het water alsof de zon er middenin scheen.

Aapje boog zich voorover.

'Kijk! Daar zijn wij.'

'Dat heet een spiegelbeeld,' zei Krokje.

'Nee. Kijk goed.'

In de poel stond Aapje doodstil. Naast hem stond Krokje. Niet achter hem, zoals gewoonlijk. Naast hem.

Aapje stak zijn vinger uit.

'Niet doen!' riep Krokje.

Hij greep Aapjes hand, de poel sperde zich open en ze vielen dwars door hun spiegelbeeld heen. Ze tolden langs wortels die achteruit groeiden, vissen die door de lucht zwommen en een regenbui die omhoogviel.

'WAAR GAAN WE NOU HEEN?' gilde Aapje.

Voor het eerst klonk hij niet alleen opgewonden, maar ook bang.

Krokje wist niet waar ze heen gingen. Hij wist zelfs niet of er onderaan wel een onderkant bestond.

Dus deed hij het enige wat hij wél wist.

Hij kneep stevig in Aapjes hand.

'Ik weet het niet,' zei hij. 'Maar ik laat je niet los.'

Toen ze hun ogen weer openden, lagen ze in grijs, plat gras. Om hen heen stonden kale bomen en struiken met gekrulde, dorre bladeren. Een droge fontein gaapte naar de wolken. Het rook er naar stof en dichte kamers.

Midden op het veld stond een wit konijn. Ze droeg een blauw schort. Uit de zakken staken een schepje, een kluwen touw en een half opgegeten wortel.

'Jullie zijn er,' zei ze.

'Dat zie ik,' zei Aapje. 'Maar waar is hier?'

'Hier is het Land van Straks. Ik heet Doris. Ik ben de Bewaarder.'

'Wat bewaar je?' vroeg Krokje.

'Alles wat later nodig is.'

Ze wees naar een scheefgezakt schuurtje. Op de deur hing een bord:

**VERBODEN TOEGANG
BEHALVE VOOR DE TUINMAN**

'Waar is de Tuinman?' vroeg Krokje.

'Weg.'

'Wanneer komt hij terug?'

'Straks.'

'Hoelang duurt straks?'

Doris dacht na.

'Dat weet je pas als het voorbij is.'

Krokje keek haar scherp aan.

Naast de deur hing nog een bord:

**ALLES MOET BLIJVEN ZOALS HET IS
TOT DE TUINMAN TERUGKEERT**

'Wie heeft dat geschreven?' vroeg Aapje.

'De Raad van Wachtende Dieren.'

'Waar zijn die?'

'Vertrokken. Ze vonden dat het wachten te lang duurde.'

Aapje trok aan de deur.

'Niet doen!' riep Doris. 'Alleen de Tuinman mag naar binnen.'

'Maar die is er niet.'

'Daarom blijft de deur dicht,' zei Doris resoluut.

'Dat klinkt niet erg handig.'

'Regels hoeven niet handig te zijn,' zei Doris. 'Anders zouden ze wel oplossingen heten.'

Krokje liep om het schuurtje heen. Door het raam zag hij zakjes zaad, een gieter en schoongeboend gereedschap. En daarnaast een boekje met de titel 'Regels'.

'Wie heeft dat allemaal klaargezet?'

Doris plukte aan haar schort. 'Ik.'

'Wie sorteert de zaden?'

'Ik.'

'Wie repareerde het dak?'

'Ik.'

'En wie draagt het tuingereedschap al bij zich?'

Doris sloeg haar ogen neer. 'Ik bewaar het voor de Tuinman.'

'Misschien komt hij niet terug,' zei Aapje.

De wind hield op. Doris' oren zakten.

'Dat mag je niet zeggen.'

Krokje wilde haar uitleggen dat wachten ook een keuze was. Toen dacht hij aan alle keren dat hij aan de rand was blijven staan tot Aapje als eerste sprong. Aan alle keren dat hij zijn angst een plan had genoemd. Of voorzichtigheid. Of gezond verstand.

'Wij kunnen jouw land niet redden,' zei hij.

Doris knikte verdrietig.

'Maar we kunnen wel blijven terwijl jij begint.'

'Ik kan niet beginnen. Ik ben geen Tuinman.'

'Wat ben je dan?'

'Een konijn.'

'Dat lijkt me een uitstekend begin.'

Aapje wees naar het verbodsbord op de deur. 'Dan halen we dat weg.'

Hij stak zijn hand al uit.

'Wacht,' zei Krokje.

Aapjes schouders zakten. 'Weer nadenken?'

'Nee. Doris moet het doen.'

Doris bleef lang voor de deur staan. Toen tilde ze het bord van zijn haak. Aan de achterkant hing een koperen sleutel.

Ze opende het schuurtje.

Binnen rook het naar droge aarde en hout. Op een plank stonden glazen potten vol zaden. Doris koos een zaadje, las het boekje met de regels, nam het zaadje in haar poot en pakte de gieter.

Die was leeg.

'Zie je wel,' fluisterde ze. 'Ik ben de Tuinman niet.'

Bij de fontein had Aapje zijn hoofd in de bek van de stenen vis gestoken.

'Hallo!' riep hij.

Van diep onder de grond kwam een doffe echo.

Hallo... hallo...

Aapje trok aan de staart van de vis, duwde tegen zijn vinnen en stak zijn arm in de lege waterpijp. Er gebeurde van alles, behalve wat hij wilde.

'Stom ding. Waarom doet hij het niet?'

'Sommige dingen hebben tijd nodig,' zei Krokje.

'Dat vind jij altijd.'

'En jij nooit.'

Aapje wilde alweer wegrekken, maar bleef staan. Voor het eerst die dag keek hij langer dan een ogenblik naar hetzelfde. Hij legde zijn oor tegen de fontein.

'Er stroomt water,' zei hij. 'Heel diep.'

Doris luisterde.

'Ik hoor niets.'

'Je moet stil zijn.'

'Ik ben stil.'

‘Je poten wel,’ zei Aapje. ‘Maar je hoofd nog niet.’

Doris sloot haar ogen. Een tijdje gebeurde er niets. Toen bewoog haar linkeroor.

‘Ik hoor het.’

Ze volgde het geluid tot achter de fontein. Daar zette ze haar schepje in de aarde, maar de grond was hard en het blad knakte.

‘De Tuinman had een grote schep,’ zei ze.

‘Maar jij bent de Tuinman niet,’ zei Krokje.

Doris keek naar haar sterke achterpoten.

‘Nee,’ zei ze. ‘Ik ben een konijn.’

Ze begon te graven.

De aarde vloog door de lucht. Aapje droeg de losse grond weg. Krokje verstevigde de geul met platte stenen. Ze werkten tot hun poten pijn deden en hun neuzen vol modder zaten.

Toen borrelde er water omhoog.

Doris holde terug met het zaadje nog in haar poot. Ze wilde precies doen wat er in het boekje stond, maar keek naar de scheve geul die ze met haar eigen poten had gegraven. Ze legde het boekje neer, woelde de natte aarde los en drukte het zaadje met haar neus in de modder.

Daarna gingen ze zitten.

Al snel sprong Aapje op. ‘Misschien moeten we...’

‘Nee,’ zei Doris. ‘Nu blijven we.’

Aapjes staart zwiepte. Daarna trilde hij alleen nog aan het puntje. Ten slotte lag hij stil in het gras.

Het werd donkerder. Doris keek naar de onbewogen aarde. Misschien was het zaadje te oud.

Misschien was zij te klein. Misschien had ze te lang gewacht.

Krokje had niets verstandigs meer te zeggen. Daarom ging hij naast haar zitten. Aapje schoof aan de andere kant tegen haar aan.

Zacht begon Krokje te zingen:

Krokje en Aapje zijn samen ver van huis,

samen ver van huis,

samen ver van huis.

Daar vonden ze een konijn dat zelf beginnen kon.

En lieten haar niet alleen.

Onder Doris' poot kraakte iets.

De aarde brak open. Een krom, bleekgroen sprietje stak zijn kop omhoog.

Doris hield haar adem in.

‘Dat heb ik gedaan,’ fluisterde ze.

‘Dat ben jij begonnen,’ zei Krokje.

Het sprietje moest zelf verder groeien.

Doris plantte nog een zaadje. En nog een. Niet volgens de regels van de Tuinman, maar volgens de aarde, het water en haar eigen konijnenverstand.

Niet ieder zaadje kwam op. Sommige waren verdroogd. Andere werden door vogels opgegeten. Maar her en der verschenen groene stippen in het grijze land.

Het water vond zijn weg naar de fontein. De stenen vis kuchte een prop modder uit en spoot toen een straal zo hoog dat Aapje eronder danste.

Doris draaide het verbodsbord om en schreef op de achterkant:

**BEGIN MAAR
IK BLIJF WEL EVEN**

‘Ben je nu de nieuwe Tuinman?’ vroeg Aapje.

‘Nee,’ zei Doris. ‘Ik ben Doris.’

In het water van de fontein verscheen hun bos.

Voor ze afscheid namen, gaf Doris hun ieder een zaadje.

‘Komt de oude Tuinman nog terug?’ vroeg Aapje.

Doris keek naar het groeiende groen.

‘Misschien,’ zei ze. ‘Dan kan hij meteen aan het werk.’

Krokje en Aapje stapten in de fontein. Een ogenblik later lagen ze weer naast de poel. De nacht was nauwelijks verder gekropen.

Op weg naar huis droeg Aapje zijn zaadje voorzichtig tussen twee vingers. Krokje liep naast hem, niet erachter.

Bij de kromme eik verscheen opnieuw een licht tussen de bomen.

Aapje keek naar Krokje.

In Krokjes hoofd werden alle oude gedachten tegelijk wakker. Het is donker. We weten niet wat het is.

We kunnen beter morgen gaan.

Hij draaide iedere gedachte eenmaal om.

Toen zette hij de eerste stap.

‘Kom je?’

Aapje grijnsde en sprong naast hem.

Hand in hand verdwenen ze tussen de bomen. En uit het donker klonk hun lied:

Krokje en Aapje gaan samen door het bos,

samen door het bos,

samen door het bos.

Ze weten niet precies waarheen de weg hen brengt.

Maar niemand gaat alleen.